

Foaia Diecezană

PERIODIC DE CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ
EDITAT DE EPISCOPIA CARANSEBEȘULUI

SERIE NOUĂ, Anul V, Nr. 11 - 12 (57 - 58), Noiembrie - Decembrie, 1999;
ISSN 1223 - 9461

Fondată în 1886
Episcop
IOAN POPASU

Despre modul zămislirii Cuvântului și a întrupării lui dumnezeiești

Îngerul Domnului a fost trimis la sfânta Fecioară, care se trage din seminția lui David (*Matei*, I, 16; *Luca*, I, 27): *„Căci este evident că Domnul nostru a răsărit din Iuda, din care seminție nimeni nu s-a apropiat de altar"* (***Evrei***, VII, 14, 13), după cum a spus dumnezeiescul apostol. Despre aceasta vom vorbi mai precis mai pe urmă. Acesteia binevestindu-i îngerul i-a zis: *„Bucură-te cea plină de dar, Domnul este cu tine"* (***Luca***, I, 28). Ea s-a înspăimântat din pricina cuvântului, iar îngerul a zis către ea: *„Nu te teme, Marie, căci ai găsit har la Domnul și vei naște Fiu și vei pune numele Iisus"* (*Luca*, I, 30-31). „Căci el va mântui pe poporul lui de păcatele sale" (*Matei*, I, 21). Pentru aceea cuvântul «Iisus» se tălmăcește «Mântuitor». Iar ea nedumerindu-se a zis: *„Cum va fi mie aceasta, pentru că eu nu cunosc bărbat ?"* (***Luca***, I, 34). Iarăși zice îngerul către ea: *„Duhul cel sfânt se va pogorî peste tine și puterea celui prea înalt te va umbri. Pentru aceea și sfântul născut din tine se va numi Fiul lui Dumnezeu"* (***Luca***, I, 35). Iar ea a zis către el: *„Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău"* (***Luca***, I, 38).

Deci după asentimentul sfintei Fecioare, Duhul cel Sfânt s-a pogorât peste ea potrivit cuvântului Domnului, pe care l-a spus îngerul, curățind-o și dându-i în același timp și puterea de a primi Dumnezeirea Cuvântului și puterea de a naște. Atunci a umbrit-o înțelepciunea enipostatică și puterea prea înaltului Dumnezeu, adică Fiul lui Dumnezeu, cel deoființă cu Tatăl, ca o sământă dumnezeiască și și-a alcătuit lui și din sângiuirile ei sfinte și prea curate, trup însuflețit cu suflet rațional și cugetător, pârga frământăturii noastre. Nu și-a alcătuit corpul pe cale seminală, ci pe cale creaționistă, prin Duhul Sfânt. Nu și-a alcătuit forma trupului treptat prin adăugiri, ci a fost desăvârșit dintr-o dată. Însuși Cuvântul lui Dumnezeu s-a făcut ipostasă trupului. Căci Cuvântul dumnezeiesc nu s-a unit cu un trup care exista aparte mai dinainte, ci locuind în pântecele sfintei Fecioare, și-a construit, fără ca să fie circumscris în ipostasa lui, din sângiuirile curate ale pururea Fecioarei, trup însuflețit cu suflet rațional și cugetător, luând pârga frământăturii omenești, și însuși Cuvântul s-a făcut ipostasa trupului. În chipul acesta este simultan și trup: trup al Cuvântului lui Dumnezeu și trup însuflețit, rațional și cugetător. Pentru aceea nu vorbim de om îndumnezeit, ci de Dumnezeu întrupat. Căci fiind prin fire Dumnezeu desăvârșit, același s-a făcut prin fire om desăvârșit. Nu și-a schimbat firea, nici nu avem o iluzie de întrupare, ci s-a unit după ipostasă în chip neamestecat, neschimbat și neîmpărțit cu trup însuflețit, rațional și cugetător, care are în el însuși existența, pe care l-a luat din sfânta Fecioară, fără ca să se schimbe firea Dumnezeirii lui în ființa trupului și fără ca să se schimbe ființa trupului în firea Dumnezeirii lui și fără ca să rezulte o singură fire compusă din firea lui dumnezeiască și din firea omenească pe care a luat-o.

(**SF. IOAN DAMASCHIN** – ***DOGMATICA***, traducere de *Pr. D. Fecioru*, Editura SCRIPTA, București, 1993, pag. 97-98)

NAȘTEREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS, PRECUM ȘI ZIUA ANULUI NOU ȘI PRAZNICUL ÎMPĂRĂTESC AL BOTEZULUI DOMNULUI SĂ VĂ UMPLE INIMILE ȘI CASELE DE CELE MAI ALESE BUCURII ȘI ÎMPLINIRI DUHOVNICEȘTI, PENTRU MÂNTUIREA SUFLETELOR DUMNEAVOASTRĂ.

ÎNTRU MULȚI ȘI FERICIȚI ANI !

Colectivul redacțional:

Președinte: – **P.S. Dr. LAURENȚIU STREZA**
Episcopul Caransebeșului
Redactor resp.: – Pr. Vicar Ioan Petraș
Membri: – Prot. Dr. Vasile Petrica
– Pr. Prof. Dr. Sorin Cosma
– Pr. Prof. Drd. Ionel Popescu
– Diac. Nicolae Mirișan
– Adrian Popescu
Tehnoredactor: – Cristian Frențiu

Tehnoredactare computerizată și tipărire:
TIPOGRAFIA DIECEZANĂ – CARANSEBEȘ
Str. Mihai Viteazu nr.11
tel.: 055/229412, fax: 055/229402
e-mail: episcop@cs.ro

† LAURENȚIU

DIN MILA LUI DUMNEZEU
EPISCOP AL CARANSEBEȘULUI
ȘI LOCȚIITOR DE VÂRȘEȚ

Iubitului nostru cler, cinului monahal
și dreptcredincioșilor creștini,
har, milă și pace de la Dumnezeu,
iar de la noi arhierești binecuvântări !

„Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă
naște și pământul peștera, Celui neapropiat,
aduce. Îngerii cu păstorii preamăresc
și magii cu steaua călătoresc.
Că pentru noi S-a născut Prunc tânăr,
Dumnezeu Cel mai înainte de veci."

(***Condacul Nașterii Domnului***)

Iubiții mei fii duhovnicești,

Taina Întrupării Domnului nostru Iisus Hristos, minunea *Întrupării*, realitatea ei sunt expresia desăvârșită a dragostei lui Dumnezeu față de creatura Sa.

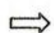
Omul, ca și coroană a creației dumnezeiești, a căzut însă în păcatul neascultării față de Creatorul său (***Facere, 3, 11***), știrbind armonia și frumusețea acestei creații. Datorită neascultării, protopărinții noștri Adam și Eva au distrus legătura de comuniune sfântă cu Dumnezeu, Cel Întreit în Persoane. Astfel, *întristarea* a luat locul *bucuriei*, *deznădejdea* locul *nădejdii*, *însingurarea* și *rătăcirea* locul *comuniunii de iubire*. Același Dumnezeu însă a făgăduit întregii omeniri un **Răscumpărător** (***Facere, 3, 15***), prin *Întruparea*, la *„plinirea vremii"* a ***Logosului*** : *„Cuvântul trup S-a făcut și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Sa, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr"* (***Ioan, 1, 14***).

Întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, ca *taină*, o exprimă prin alese cuvinte **Sfântul Maxim Mărturisitorul** când ne spune că : *„această taină a fost cunoscută mai înainte de toate veacurile de către Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. De*

Tatăl, ca cel care a binevoit-o, de Fiul, ... cel care a conlucrat. (...) Pentru că în ***întreg Fiul****, care împlinea taina mântuirii noastre prin întrupare, se afla* ***întreg Tatăl*** *după ființă, nu întrupându-se, ci binevoind să se întrupeze Fiul ; și în* ***întreg Fiul*** *se afla* ***întreg Duhul Sfânt*** *după ființă, nu întrupându-Se, ci conlucrând cu Fiul la întruparea cea negrăită pentru noi".* (**Sf. Maxim Mărturisitorul**, ***Răspunsuri către Talasie***, 60, *Filocalia românească*, vol. 3, pag. 307, București, Humanitas, 1999).

La temelia acestei *Întrupări* stă iubirea Creatorului față de creatură și, prin venirea Fiului lui Dumnezeu în lume, noi am fost sloboziți din robia păcatului. Scopul venirii în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos îl tâlcuiește, cu o rară măiestrie, **Antim Ivireanul**, în una din predicile sale : *„cu trup îmbrăcat din trupul Fecioarei, ieșit-a* ***gol*** *pentru ca să ne* ***îmbrace*** *pe noi,* ***sărac*** *ca să ne* ***îmbogățească, smerit*** *ca să ne* ***înalțe*** *la ceruri, ca un* ***prunc*** *să ne facă pe noi* ***desăvârșiți*** *și să ne dea lumina vieții veșnice"* (**Antim Ivireanul — *Predici***, p. 264).

⇨ *Înnomenirea* Fiului lui Dumnezeu a făcut posibilă îndumnezeirea noastră, întruparea devenind fundament al îndumnezeirii noastre. Prin întrupare nu are loc doar o *teofanie*, o *arătare de Dumnezeu*, ci ni se deschide şansa — pierdută în urma păcatului strămoşesc — de a deveni *hristofori*, adică *purtători de Hristos*, şi implicit, pe plan existenţial, să ducem o *viaţă hristocentrică*, respectiv o viaţă care-L are în centrul ei pe Hristos cel întrupat. **Sfântul Nicolae Cabasila** tâlcuieşte atât de frumos sensul real, ontologic al *Întrupării*, când spune : *„De fapt, noi nu suntem cei ce ne-am mişcat sau ne-am ridicat mai aproape de Domnul, ci Domnul Însuşi este cel ce S-a coborât şi a venit la noi. Căci nu noi am căutat pe Domnul, ci El ne-a căutat pe noi, doar nu oaia a plecat în căutarea păstorului şi nici drahma în căutarea stăpânei sale* (**Luca, 14, 4–10**), *ci însuşi Domnul a coborât pe pământ şi a găsit în om chipul Său, a cutreierat locurile pe unde rătăcise oaia pierdută şi luând-o pe umeri a scăpat-o de rătăcire*" (**Nicolae Cabasila, *Despre viaţa în Hristos***, I, 6, trad. Teodor Bodogae, Ed. Arhiepiscopiei Bucureştilor, 1989, p. 137).

Iubiţii mei fii duhovniceşti,

Prin *Naşterea Sa* în peştera Betleemului, din Pururea Fecioara Maria, *Pruncul Iisus*, ca Fiu a lui Dumnezeu, S-a "deşertat" pe Sine şi S-a făcut Om asemenea nouă, în afară de păcat. Dimensiunea cosmică a Naşterii, caracterul ei miraculos îi dă sens de mare taină, după cum ne învaţă Apostolul neamurilor, Sf. Pavel : *„Cu adevărat mare este taina creştinătăţii, Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, S-a văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, S-a crezut în lume...*" (***I Timotei, 3, 16***).

Praznicul acestei minuni a Naşterii este un **imens izvor de bucurie** : *bucuria împăcării omului cu Dumnezeu.* Dacă prin căderea în păcat a protopărinţilor noştri, şi prin ei a întregii omeniri, s-a lăsat întunericul suferinţei, a lipsei de comuniune a noastră cu Creatorul, prin venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu s-a restabilit această legătură de iubire, de bucurie, de lumină sfântă.

De aceea, *Sfântul Post al Crăciunului* reprezintă o perioadă aparte din viaţa noastră, o perioadă de pregătire în vederea întâmpinării venirii în lume a *Pruncului Sfânt*. Este o perioadă în care *asprimea postului* se împleteşte cu *dulceaţa nădejdii* în *Întrupare*; înfrânarea poftelor trupeşti şi sufleteşti este înmiresmată cu armonia şi desăvârşita frumuseţe şi înţelepciune a *colindelor* noastre strămoşeşti. Aceste colinde reprezintă un inestimabil tezaur de învăţătură creştină ortodoxă, care s-a transmis din generaţie în generaţie, cu o evlavie deosebită.

Marea bucurie a Naşterii Domnului biruie rigorile postului, le sublimează şi minunea Întrupării cuprinde întreaga făptură :

„Cerul şi pământul
în cântări răsună ;
îngeri şi oameni
cântă împreună ;
Hristos se naşte,
Domnul coboară ;
Îngerii cântă
Magii îl adoră".

După cuvântul Arhanghelului Gavriil de la Buna Vestire, Pruncul Sfânt se va chema **Emanuel**, care se tâlcuieşte **„Cu noi este Dumnezeu"** (***Matei, 1, 23***). Aici aflăm ***marea bucurie a Crăciunului***, marele adevăr : că **„Dumnezeu este cu noi"**, că nu mai suntem singuri, că întunericul păcatului s-a risipit prin lumina venirii în lume a Fiului lui Dumnezeu. Această bucurie a prezenţei reale a lui Dumnezeu între noi şi între toate seminţiile pământului, ne dă prilejul şi povaţa *să ne deschidem larg porţile sufletelor,* să primim iubire din iubirea dumnezeiască şi din preaplinul acesteia să o împărtăşim şi semenilor noştri.

Iubiţii mei fii duhovniceşti,

Taina minunii Naşterii Pruncului Sfânt nu este numai un izvor de bucurie care străbate Cerul şi Pământul, ci şi o ***sursă*** de ***adâncă pace lăuntrică***. Mesajul îngerilor este grăitor în această privinţă: *„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ* ***pace****, între oameni bunăvoire !*" (***Luca, 2, 14***). Această *pace* nu este pentru noi una întâmplătoare. Ea îşi are adânci motivaţii acum, când ne aflăm la trecerea dintre milenii.

Astfel, la tot pasul simţim câtă *nevoie de pace* este în jurul nostru.

⇨ De *pace* are nevoie *Biserica lui Hristos*, atât de încercată de dezbinări, în mileniul pe care îl vom încheia curând !

De *pace* au nevoie *popoarele lumii* care au stârnit, la tot pasul, duhul malefic al războiului !

De *pace* avem nevoie *fiecare dintre noi*, pace cu Dumnezeu, cu semenii noştri şi cu noi înşine, căci numai în limbajul păcii autentice putem realiza şi trăi adevărata comuniune cu Hristos — Dumnezeu, Cel întrupat.

Pentru realizarea acestui sfânt deziderat avem nevoie tot mai mult ca *rosturile vieţii noastre* să se afle în mâna unor *oameni cu frică de Dumnezeu*, a căror mărturisiri de credinţă să se sprijine pe fapte bineplăcute lui Dumnezeu. Numai aşa vom putea fi scutiţi de "*acţiuni legislative*" care *atentează* la **integritatea morală şi materială a Bisericii** şi în acelaşi timp, **la demnitatea şi sfinţenia dintotdeauna a vieţii românului**.

Din nefericire, de la *cedarea forţată a unor biserici* care aparţin comunităţilor ortodoxe locale, s-a ajuns de curând la *tentativa* de a se introduce în textul *Legii Cultelor* ***cea mai jignitoare iniţiativă***, prin care se atentează la venerarea sfintelor icoane, prin interzicerea sărutării acestora.

Putea exista o altă iniţiativă mai diabolică, propusă de unul care se pretinde *pastor* al unei "*grupări creştine*" ?

Nădăjduind în marea milostivire a lui Dumnezeu, Cel slăvit în Treime, **Vă chemăm pe toţi fiii noştri duhovniceşti** la părtăşia bucuriei depline a *Întrupării Domnului nostru Iisus Hristos*, aşa încât, în inimile Dumneavoastră curate, precum altădată în peştera din Betleem, Pruncul Sfânt Iisus să se nască şi să crească, să ne mântuiască !

Transmitem, totodată, dragostea şi preţuirea noastră, atât de încercaţilor fii duhovniceşti din Banatul Iugoslav, aflaţi în grija noastră chiriarhală !

Bunul Dumnezeu să Vă rânduiască tuturor **Sărbători Fericite** şi un **An Nou binecuvântat** !

Al vostru arhipăstor
şi rugător fierbinte către Dumnezeu,

✝Dr. Laurenţiu Streza,

✝ Laurenţiu

Episcopul Caransebeşului
şi locţiitor al Episcopiei de Vârşeţ

LUMINĂ LINĂ

Ioan Alexandru

Lumină lină lini lumini
Răsar din codri mari de crini.
Lumină lină cuib de ceară,
Scorburi cu miere milenară
De dincolo de lumi venind
Şi niciodată poposind
Un răsărit ce nu se mai termină
Lină lumină din lumină lină.

Cine te-aşteaptă te iubeşte,
Iubindu-te nădăjduieşte
Că într-o lumină lină
Vei răsări la noi deplină.
Cine primeşte să te creadă
Trei oameni vor veni să-l vadă.

Lumină lină lini lumini
Răsar din din codri mari de crini.
I-atâta noapte şi uitare
Şi lumile au pierit din zare.
Au mai rămas din veghea lor
Luminile luminilor.

Lumină lină lini lumini
Înstrăinându-i pe străini
Lumină lină, nuntă leac
Tămăduind veac după veac,
Cel întristat şi sărăcit,
Cel plâns şi cel nedreptăţit
Şi pelerinul însetat
În vatra ta au înnoptat.
Lumină lină leac divin
Încununându-l pe străin
Deasupra stinsului pământ
Lumină lină logos sfânt.

La Betleem, prin post şi rugăciune

Bucuria de a ajunge din nou în ***Sfântul şi Marele Post al Naşterii Domnului***, aşezat de sfinţii Părinţi ca timp de înfrânare, purificare şi de împăcare a omului cu Dumnezeu, reactualizează an de an în chip tainic renaşterea noastră spirituală, regăsirea echilibrului nostru sufletesc, restaurarea nobleţei noastre umane şi transfigurarea fiinţei noastre lăuntrice. Această transfigurare se realizează numai şi numai pe cele două coordonate trasate de Mântuitorul Iisus Hristos: **post** şi **rugăciune**. Acestea sunt cele două aripi spirituale care au darul de a ne apropia de peştera Betleemului, de unde izvorăşte liniştea, mângâierea şi bucuria inimii noastre.

Ce este postul? S-au dat atâtea definiţii în care postul este prezentat ca înfrânare a tuturor poftelor, a tuturor simţurilor, a tuturor abuzurilor trupeşti, dar dincolo de înţelesul acestor cuvinte, postul înseamnă pătrunderea noastră în „pustiul ispitei", în locul unde piatra devine pâine, iar pâinea cea adevărată se identifică cu Domnul Hristos, hrana vieţii noastre.

Prima experienţă duhovnicească a Mântuitorului, care pune pentru noi temelia postului începe cu pâinea. Iar după Sf. Evanghelie, a trăi numai cu pâine înseamnă a muri, deoarece în Eden, Adam, la ispita diavolului, transferă izvorul vieţii de la Dumnezeu la hrană: *„Mâncaţi şi veţi fi ca Dumnezeu"* (***Facere 3, 5***). Astfel, pentru Adam, după călcarea poruncii, viaţa însemna pâine, hrană, ci nu Dumnezeu şi prin aceasta el devine dependent faţă de pâine, ceea ce înseamnă dependenţă faţă de moarte. Pe când, dependenţa faţă de Cuvântul lui Dumnezeu e dependenţa de puterea care transcende şi moartea şi care a creat şi pâinea cea de toate zilele.

Deci, pentru a înţelege postul, trebuie să ne raportăm la pâinea nemuririi, la faptul că Dumnezeu ni se comunică nouă prin pâine, iar mâncarea noastră zilnică e o continuă Euharistie.

Postirea trupească îi aduce aminte omului în mod sensibil că *„nu numai cu pâine trăieşte omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu"* (***Matei 4, 4***).

Sensul spiritual al postului este acela de a smeri sufletul, deoarece îl face pe om să experieze desăvârşita sa dependenţă faţă de Dumnezeu.

Ceea ce stă în calea smereniei sunt feluritele noastre patimi, acele „maladii ale sufletului", care nu-i îngăduie să aibă o atitudine „naturală", „creaţională". Postul, deci, este un mijloc aparte de a acoperi aceste patimi.

Dar **cum trebuie să postim?** Pe lângă răspunsul Mântuitorului exprimat în ***Evanghelia de la Matei (6, 16–18)***, **Sfântul Ioan Gură de Aur** zice: *„Postiţi? Arătaţi-mi-o în fapte. Cum? De veţi vedea un sărac, aveţi milă de el; de veţi vedea un duşman, împăcaţi-vă, iar de veţi vedea un prieten înconjurat cu nume bun, nu-l invidiaţi. Nu numai gura şi stomacul să postească, ci şi ochiul şi urechea şi picioarele şi mâinile voastre şi toate mădularele trupului vostru"*. Acesta este postul adevărat pe care toţi suntem datori să-l păzim. Cât de frumos răsună îndemnul proorocului Isaia: *„Nu ştiţi voi postul care îmi place? — zice Domnul. Rupeţi lanţurile nedreptăţii, dezlegaţi legăturile jugului, daţi drumul celor asupriţi... Împarte pâinea ta cu cel flămând, adăposteşte în casă pe cel sărman, pe cel gol îmbracă-l şi nu te ascunde de cel de un neam cu tine. Atunci lumina ta va răsări ca zorile şi mântuirea ta va veni"* (***Isaia 58, 6–8***).

Alt mijloc de renaştere internă, spirituală, de apropiere de Dumnezeu este **rugăciunea.** Ea este expresia vie a dependenţei creştinului faţă de Dumnezeu, o necesitate adânc simţită a sufletului nostru.

Rugăciunea ne aduce pe undele ei vibraţiile cerului, simfonia veşniciei, misterul divinităţii, iradiindu-ne calmul, echilibrul, seninătatea şi beatitudinea.

Rugăciunea înseamnă un dialog de la voinţă la voinţă dintre om şi Dumnezeu. Cine nu se roagă şi nu-şi uneşte voinţa cu cea supremă, acela fie nu crede în bine, fie se socoteşte pe sine în posesiunea deplină a binelui.

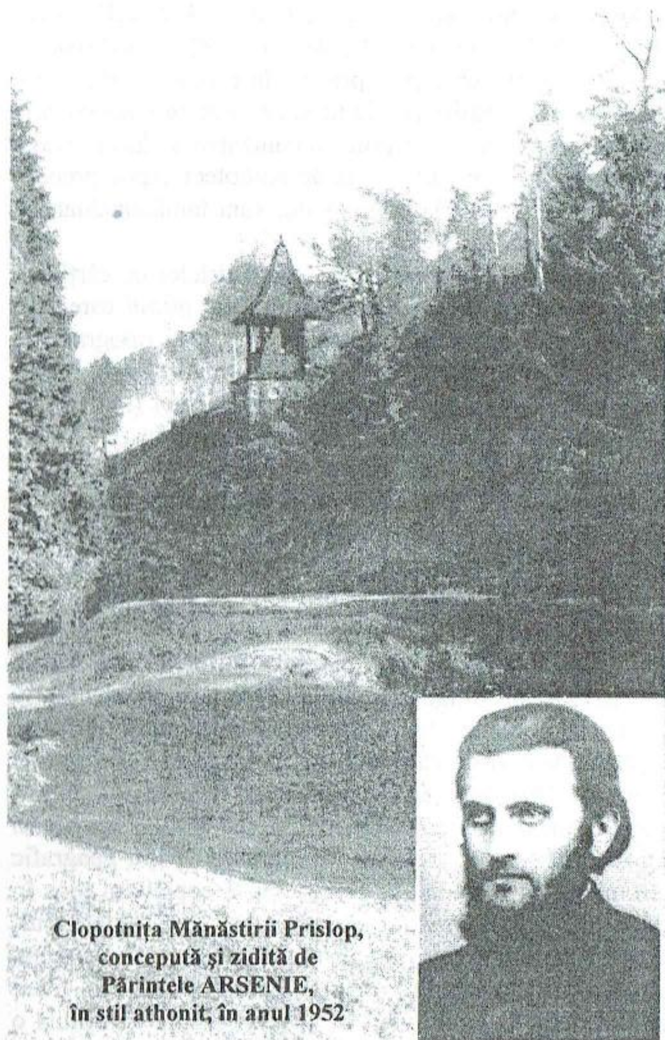
Însuşi Mântuitorul Hristos s-a rugat, pentru lume, pentru Apostoli, pentru Sine şi tot timpul activităţii Sale pe pământ a fost un timp al rugăciunii. El i-a învăţat pe Apostoli şi prin ei pe noi pe toţi cum să ne rugăm — să nu spunem multe fără de folos, să nu ne lăudăm pe la colţuri că am fi mari rugători, ci rugăciunea noastră să fie sinceră, simplă, dar izvorâtă din adâncul fiinţei noastre.

În rugăciune are loc întâlnirea celor de jos cu cele de sus, este unirea noastră cu Dumnezeu înaintea Căruia aducem toate bucuriile şi durerile noastre, toate visurile şi vrerile noastre, bunătăţile şi nevoile traiului nostru, toată credinţa şi îndoielile noastre, toată speranţa şi deznădejdea noastră.

În acest Sfânt şi Mare Post al Crăciunului să încercăm să renaştem şi noi la viaţa cea adevărată cu fiecare săptămână, cu fiecare zi, cu fiecare clipă, ca astfel să ne putem apropia cu vrednicie de peştera Betleemului, de unde izvorăşte sărbătoarea bucuriei şi a iubirii creştine: *Naşterea Domnului Iisus Hristos.*

Pr. Zaharia PEREŞ

La Prislop

Clopotniţa Mănăstirii Prislop, concepută şi zidită de Părintele ARSENIE, în stil athonit, în anul 1952

Nu ştim mai multe despre Prislop decât după ce ajungem, într-o după-amiază de vară, rătăcită parcă la capătul unui drum forestier care şerpuieşte spre o vale înecată în verdeaţă. Ştim după ce ajungem fiindcă, s-a întâmplat şi în alte dăţi, duhul locului nu-ţi poate şopti prin paginile cărţilor, oricât de bine ar fi scrise. Mănăstirea are hramul *Sfântul Evanghelist Ioan* (26 septembrie; pelerinaj la 14 septembrie) şi nu e departe de Haţeg. Pare în alt timp, care nu se măsoară cu aceleaşi unităţi ca în viaţa de toate zilele şi de îndată ce trecem pragul bisericuţei ne găsim în secolul al XV-lea, pe când trăia Mircea cel Bătrân. Ctitorirea mănăstirii îi este atribuită cuviosului Nicodim de la Tismana (1404–1405) sau ucenicilor lui, cu sprijin din partea domnitorului şi a locuitorilor Ţării Haţegului. Arhitectura are structuri asemănătoare bolniţei de la Mănăstirea Cozia, cu unele modificări în desele restaurări determinate de diferite evenimente dramatice, mai ales după incendierea mănăstirii de către generalul Bukow în 1762. Se păstrează încă fragmente din pictura murală a meşterilor Simion şi Nicolae din Piteşti (1759). Aici fusese odinioară reşedinţa episcopilor de Silvaş (secolul al XVI-lea) şi tot aici îşi doarme somnul de veci Domniţa Zamfira, fiica lui Moise Vodă, care, după moartea tatălui său, se refugiază în Transilvania. A dăruit mănăstirii o icoană aurită a Maicii Domnului şi în 1564 a sprijinit refacerea ei. Nici tunurile generalului Bukow, nici decretul 410 din 1959 (care prevedea desfiinţarea anumitor mănăstiri, între ele şi Prislop) n-au reuşit să pună capăt vieţii duhovniceşti din aceste locuri. În 1973 vine la Prislop un călugăr, apoi, în 1976, se reînfiinţează mănăstirea ca aşezământ de maici. Privim spre peştera unde s-a nevoit *Sfântul Cuvios Ioan de la Prislop*, canonizat de Biserica Ortodoxă Română în iunie 1992. Maica H. ne vorbeşte de *Seminarul teologic monahal* care funcţionează în incinta mănăstirii, unde predă română şi franceză. Absolventă de Filologie şi de Teologie, ne atrage de îndată atenţia prin limbajul elevat şi felul în care vorbeşte de *părintele Arsenie Boca*, trecut la Domnul în 1989. Ne îndeamnă să vizităm mormântul părintelui şi urcăm cărarea spre o poiană unde se află locul de veci al celor care s-au nevoit în mănăstire. În urma noastră, vine o măicuţă cu o carte în mână şi, cât stăm lângă mormânt, nu ne slăbeşte din ochi. Aflăm după aceea că mulţi pelerini ar lua, fără această pază, pământ de la mormântul părintelui Arsenie să-l ducă acasă, fiindcă îl cred sfânt. Măicuţele îngrijesc mormântul cu mare dragoste, fie vară, fie iarnă şi flori de toate felurile, mereu proaspete, îi străjuiesc odihna.

De la Prislop am vrea să ducem cu noi un strop de linişte, de lumină netulburată de patimi şi ceva din credinţa care învinge vitregia vremurilor.

Ovidiu Moceanu

TAINELE BIBLIOTECILOR

Dr. Constantin Ittu, Iuliana Streza

Câţi dintre noi nu-şi amintesc cu câtă înfrigurare căutam în studenţie o carte sau alta în bibliotecă. Neaflarea ei, mai ales în sesiunile de examene, ne dădea fiori, găsirea ei ne aducea, în schimb, un sentiment de uşurare, de parcă am fi luat deja examenul.

Nouă, autorilor acestor rânduri, lucrători şi „trăitori" în câte o bibliotecă de prestigiu, ne vin în minte, cu acest prilej, cuvintele lui Borges, care considera biblioteca drept un colţ de rai. Şi credem că era printre cei mai în măsură să facă o asemenea mărturisire, având în vedere că, în plină glorie literară, a început să orbească. Atunci a fost numit director al Bibliotecii Naţionale şi tot atunci, pentru că astfel i s-a oferit posibilitatea să rămână în mijlocul cărţilor sale iubite, a scris o poezie intitulată ***Poemul darurilor***, care începe astfel: *Nimeni să nu reducă la lacrimi şi reproşuri / Această demonstraţie de măiestrie / A Domnului care, cu magnifică ironie / Mi-a dăruit în acelaşi timp cărţile şi noaptea* [1]. Desluşim parcă, în versurile sale, ecouri ale cuvintelor Psalmistului: *Până la bătrâneţe şi cărunteţe / Dumnezeule să nu mă părăseşti* (***Ps. 70, 19–20***), *Că o mie de ani înaintea ochilor Tăi sunt ca ziua de ieri, care a trecut şi ca straja nopţii* (***Ps. 89, 4***).

Dar, pentru că *Nu sunt graiuri, nici cuvinte, ale căror glasuri să nu se audă* (***Ps. 18, 3***), în tăcerile şi tainele bibliotecilor am cunoscut cele mai diverse stări, de la bucuria descoperirii unui document, la disperarea descifrării şi până la mulţumirea lucrului împlinit. Altfel spus, am cunoscut, sufleteşte dogoarea verii în plină iarnă calendaristică, şi frigul în zilele lunii lui Cuptor.

Taina şi totodată parfumul unei biblioteci ţine atât de comorile pe care le păstrează, cât şi de etapele alcătuirii ştiinţei care se ocupă de aceasta — *bibliologia*. Cu înţelesul de disciplină care înglobează şi sistematizează toate cunoştinţele având ca obiect cartea, bibliologia a intrat în preocupările congreselor internaţionale organizate pentru a pune în discuţie problemele din ce în ce mai complexe ridicate de numărul în rapidă creştere al publicaţiilor. Şi astfel, prima conferinţă internaţională în domeniu, ţinută la Bruxelles în 1895, a decis crearea unui *Repertoriu bibliografic universal* şi s-a fondat *Institutul Internaţional de Bibliografie*, cu sediul în acelaşi oraş. Tot atunci s-a decis ca disciplinele care se alcătuiau în jurul cărţii să poarte numele de *ştiinţe bibliologice*. Alegerea celor mai adecvaţi termeni într-o nouă disciplină ori într-un nou domeniu presupune unele şovăieli.

În principal ne referim la cele cuprinse în sfera care interesează acum şi care sunt *bibliotehnia* (tehnica operaţiilor materiale), *biblioteconomia* (dispoziţiile privitoare la organizarea cărţii), *bibliologia* propriu-zisă, ca parte teoretică, şi *bibliografia*, în sensul general al cuvântului, ca parte descriptivă [2]. De remarcat faptul că alături de *bibliografie*, ca un corolar al ei, se dezvoltă *biblioteconomia*, a cărei valoare practică ţine, mai degrabă, de găsirea şi servirea promptă a cărţilor.

Alţi termeni în legătură cu disciplina sunt mai bine fixaţi şi prin urmare mai puţin controversaţi: *bibliofilie*, dragoste de cărţi; aceasta însă, fără bază morală, poate degenera în *bibliomanie*. Mai departe, prin *bibliotehnie* se înţelege modul, sub aspect practic, în care se alcătuieşte o carte, inclusiv tipărirea ei, în timp ce, prin *biblioteconomie* se înţelege activitatea privind organizarea şi funcţionarea depozitelor de cărţi sub formă de biblioteci. Apoi, preocupările legate de istoria bibliotecilor sunt înmănunchiate în *bibliotecografie*.

Nevoia de bibliografie, în sensul listelor de cărţi, s-a simţit abia după răspândirea tiparului, iar primii care s-au îngrijit de apariţia bibliografiilor au fost tipografii şi editorii secolului al XV-lea. Într-un anumit sens, biobibliografiile — care descriau viaţa unui învăţat şi lista operelor sale — au precedat biografiile propriu-zise [4]. Or tocmai cu ajutorul unor asemenea instrumente au putut fi lucrate primele bibliografii de mare amploare, cu un caracter general, chiar internaţional, cum au fost *Bibliotheca universalis* a lui Konrad Gesner (Zürich, 1545–1555) sau *Unius saeculi elenchus librorum* de Johann Cless (Frankfurt, 1602) [5].

În perioadele în care cărţile au circulat sub formă manuscrisă, un singur exemplar valora o avere, motiv pentru care multe dintre cărţile manuscrise se păstrau legate cu lanţuri de câte un pupitru al „sălilor de lectură" de atunci. Dar, după apariţia tiparului, răspândirea cărţii a luat proporţii nebănuite. În cel de-al XV-lea secol, în Apusul Europei — desigur, nu singurul spaţiu geografic care cunoştea o tradiţie a caligrafiei, a copiatului pios în mănăstiri, al xilogravurii şi miniaturisticii (altfel spus, scrisul împodobit cu desene şi picturi) — s-a trecut, oarecum ezitant, la imprimatul cu caractere sau litere mobile, întâi în lemn, apoi în metal, ceea ce constituia o industrie. Iar marele merit în domeniu îi revine lui Gutenberg. Nu avem cărţi tipărite cu litere mobile înainte de anul 1447, dar arta tiparului cunoaşte o rapidă răspândire.

În loc de concluzii, se poate spune că din punctul de vedere al psihologiei bibliologice, într-un anume fel, conţinutul cărţii este o proiecţie a cititorului, în sensul că cititorul nu cunoaşte sufletul autorului şi nici conţinutul operei sale decât în măsura acţiunii acesteia asupra lui [6]. Pentru cititorul de azi, lectura unei cărţi vechi presupune actualizare în dublu sens: retrăieşte ceea ce a fost cândva, undeva şi doreşte să păstreze retrăirea [7].

NOTE:

[1] **Jorge Luis Borges**, ***Cărţile şi noaptea***, ediţie îngrijită, prefaţă şi traducere de Valeriu Pop, Iaşi, Junimea, 1988, p. 12.

[2] **N. Georgescu-Tistu**, ***Cartea şi bibliotecile***, Bucureşti, 1972, p. 68.

[3] ***Ibidem***, p. 72.

[4] ***Ibidem***, pp. 69–71.

[5] **G. Schneider**, ***Handbuch der Bibliographie***, ed. IV, Leipzig, 1930, în special cap. *Geschichte der Bibliographie*, pp. 1–35.

[6] **N. Georgescu-Tistu**, ***op. cit.***, p. 115.

[7] **Gehlen**, ***Imagini ale timpului***, Bucureşti, 1974, pp. 18–20.

Creştinismul ca practică de fiecare zi — Iubirea de Dumnezeu şi de aproapele —

Pr. prof. Viorel Râncu

În spiritualitatea ortodoxă, trăirea după învăţăturile divinului **Pedagog** constituie dorinţa şi ţelul de fiecare zi al creştinului adevărat. Acest efort duhovnicesc atinge punctul culminant în *iubirea* de Dumnezeu şi de aproapele.

Spiritul omenesc are capacitatea de a stabili o ierarhie a valorilor şi a trăi viaţa potrivit acestor valori spirituale sau materiale. Valorile spirituale au prioritate în concepţia creştină, în mod deosebit iubirea, care este esenţa învăţăturii creştine şi esenţa dumnezeirii, ştiut fiind că „Dumnezeu este iubire" (I Ioan 4, 16).

Iubirea este, prin urmare, un atribut esenţial al dumnezeirii. Pentru acest motiv, **Sf. Ioan Scărarul** spune că „cel ce voieşte să vorbească despre dragostea lui Dumnezeu încearcă să vorbească despre Dumnezeu Însuşi". De aceea ni se cere o mare curăţie sufletească. Acelaşi sfânt părinte zice că cei ce vorbesc despre darurile iubirii fără a le fi experiat se aseamănă orbilor care caută să numere nisipul de pe fundul oceanului.

Întreaga viaţă creştină este o taină, iubirea este o taină, şi omul este o taină, după modelul Tainei divine. Între sufletul omului şi Dumnezeu, zice Teognost, este o mare taină.

Prin valorile spirituale divine, omul reuşeşte să se realizeze ca personalitate religios morală, îşi înţelege rostul şi misiunea cu care Dumnezeu l-a trimis în lume şi înţelegând aceasta, el îşi înţelege destinul şi vocaţia sa.

Prin eliminarea valorilor religioase se petrece o răsturnare a ierarhiei valorilor, în sensul că valorile materiale devin scopuri în sine. Explorând un univers pătimaş, omul se îndepărtează de taina dumnezeirii, de semeni şi de sine însuşi. Unde sunt patimi nu poate fi dragoste. Cine n-a trăit în fiinţa sa iubirea creştină nu cunoaşte pe Dumnezeu şi nici esenţa învăţăturii creştine. **Fericitul Augustin** a intuit comoara de bogăţie care rezidă în iubire şi a sintetizat într-o formă lapidară nucleul învăţăturii creştine prin fraza rămasă antologică: *„Iubeşte şi fă ce vrei"*. Acesta este, în esenţă mesajul învăţăturii creştine, pentru că iubind pe om cu iubire harică, nu se poate săvârşi decât binele.

Iisus Hristos a dăruit celor ce cred într-Însul nu numai o nouă religie ci şi o nouă morală. El ne-a descoperit o nouă legătură dintre Dumnezeu şi om, legătura iubirii. Aşa am aflat că Dumnezeu este iubire, că El ne este Tată şi noi suntem fii ai Lui. Relaţia religioasă cu Dumnezeu implică şi o viaţă morală, tinderea spre asemănarea cu Dumnezeu. Mântuitorul pune pe frontispiciul vieţii noastre duhovniceşti imperativul: „Fiţi desăvârşiţi precum şi Tatăl vostru cel din ceruri desăvârşit este" (Mt. 5, 48).

Relaţia noastră cu Dumnezeu, atitudinea morală faţă de El trebuie să fie aceeaşi atitudine morală ca şi faţă de semenii noştri şi faţă de întreaga creatură. Fiul trebuie să fie imaginea Tatălui. Tatăl e desăvârşit, Fiul trebuie să tindă să devină asemenea Lui, desăvârşit. „Fiţi dar următori lui Dumnezeu, ca nişte copii iubiţi" (Ef. 5, 1; 4, 32); „Ca să fiţi fără prihană şi curaţi, fii nepătaţi ai lui Dumnezeu" (Filipeni 2, 15). Nu poţi fi fiu cu adevărat, dacă nu te asemeni cu Dumnezeu; nu poţi zice că iubeşti pe Dumnezeu ca un fiu, dacă nu iubeşti pe semeni şi întreaga creatură aşa cum le-a iubit Dumnezeu.

Iubirea este tema favorită a Mântuitorului: iubirea Tatălui faţă de om şi lume. În felurite pilde şi în diverse învăţături revine aceeaşi idee, că Tatăl este iubire. Scriptura ne asigură că „Dumnezeu este iubire" (I Ioan 4, 16). Dumnezeu a iubit lumea atât de mult încât a trimis pe Fiul Său în lume să o mântuiască şi să o aducă iarăşi la sânul iubirii Lui pământeşti (Ioan 3, 16–17). Şi Fiul este iubire. Prin El toate s-au făcut... (Ioan 1, 3). Din iubire El s-a întrupat şi şi-a dat viaţa pe cruce pentru a ne mântui. Mântuirea, a doua creaţie a lumii, este tot o expresie a iubirii lui Dumnezeu, dar a unei iubiri jertfelnice, răstignite. Iubirea aceasta este culmea şi sinteza întregii învăţături care răsar şi în care sunt cuprinse unitar toate virtuţile. „Mai mare dragoste decât aceasta, ca cineva să-şi pună sufletul pentru prietenii săi, nimeni nu are", zice Mântuitorul (Ioan 15, 13; Rom. 5, 7–8).

Odată ce am devenit fii ai lui Dumnezeu după har, suntem şi obligaţi să avem o viaţă morală demnă de calitatea de fii ai lui Dumnezeu. Întrebarea este: cum vom şti care este comportamentul unui fiu al lui Dumnezeu? Răspunsul cel mai simplu la această întrebare este acesta: privind la felul cum a vieţuit Iisus Hristos şi potrivindu-ne viaţa după acel model. El e modelul suprem şi veşnic după care trebuie să ne orientăm şi să-L imităm.

Ideea urmării lui Hristos a fost preluată de toţi creştinii şi a devenit un bun central al vieţii morale ortodoxe. **Policarp** scria Filipenilor: „Urmaţi pilda Domnului". În ***epistola către Diognet*** se spune că: „dacă iubeşti pe Dumnezeu vei fi următor bunătăţii Lui. Şi să nu te prindă mirarea că omul poate fi următor lui Dumnezeu". Poate dacă vrea. Şi cine e următor lui Dumnezeu? Cel ce „se arată ca Dumnezeu pentru cei cărora le ajută", adică execută iubirea de semen aşa cum ne-a arătat Hristos. **Clement Alexandrinul**, cel dintâi sistematizator al moralei ortodoxe, scoate, de asemenea, în evidenţă urmarea lui Hristos; „Se cuvine — zice el — să răspundem cu dragoste faţă de Hristos... , să trăim după rânduielile hotărârii Lui, nu numai îndeplinindu-i poruncile sau ferindu-ne de cele oprite, dar şi să desăvârşim chipurile noastre, imitându-L după putere, ca să ne asemănăm cu El, cu *faptele Pedagogului* „... căci mântuirea nu e decât urmarea lui Hristos". **Sfântul Ioan Scărarul** zice că: „a fi creştin înseamnează a urma lui Hristos în cuvinte şi fapte aşa de deplin pe cât e posibil oamenilor". Tot el zice că „dragostea este urcuş spre cele veşnice". **Sfântul Grigore de Nyssa** arată că acela e cu adevărat creştin „care nu numai poartă numele lui Hristos, ci îi şi urmează Lui". **Nil al Ancirei** socoteşte că „credinciosul nu trebuie să fie numai un şcolar, ci şi un imitator al lui Hristos". **Sfântul Ioan Gură de Aur** revine adesea asupra acestei teme. El arată că: „Iubirea este fundamentul oricărei virtuţi. Prin aceaste ne şi mântuim". În alt loc, tot el spune: „Tu eşti creştin spre a imita pe Hristos şi a te supune poruncilor Lui. Priveşte deci ce a făcut acest model divin... Fă şi tu asemenea după puterea ta". Într-adevăr Hristos e Învăţătorul nostru. El ne îndrumează nu numai cu cuvântul ci şi cu fapta.

Raportul dintre om şi Dumnezeu are o valoare centrală în viaţa morală creştină. El este rădăcina din care pleacă toate atitudinile morale şi ţinta finală spre care se îndreaptă toate. Aşadar, răspunsul pe care creştinismul îl dă la problema religioasă este concentrat în afirmaţia că „Dumnezeu este iubire". Pentru creştin Dumnezeu este nu numai realitatea supremă ci şi Binele absolut. Identificarea binelui cu Dumnezeu dă imperativului moral, caracterul de imperativ absolut. Acel „trebuie" caracteristic vieţii morale îşi primeşte adevărata valoare şi autoritate pentru că izvorăşte din Dumnezeu. Toate domeniile vieţii morale apar sub acest imperativ. Toate apar ca porunci ale lui Dumnezeu, ca imperative ale Binelui absolut. A fi cu Dumnezeu, a fi asemenea Lui este tendinţa centrală din care se revarsă ca nişte raze, toate atitudinile morale ale creştinului.

⇨

Dumnezeu este iubire care coboară la noi, ne ajută în lupta noastră de purificare morală. „Fără Mine nu puteţi face nimic" (Ioan 15, 5). Ca un ecou al acestor cuvinte răsună răspunsul Sfântului Ap. Pavel: „Toate le pot întru Iisus Hristos, Cel ce mă întăreşte" (Filip. 4, 13). Hristos este temelia vitalităţii morale creştine. Slăbirea relaţiei cu Dumnezeu slăbeşte şi forţele morale şi puterea de realizare morală, pe când intensificarea relaţiei cu Dumnezeu întăreşte şi forţele morale şi puterea de realizare morală. Pentru creştin e foarte limpede că cine-L iubeşte pe Dumnezeu îl iubeşte şi pe aproapele. Iubirea de Dumnezeu este centrul din care iradiază toate celelalte iubiri, este seva care îşi arată roadele în toate domeniile. Căci scris este: „Rămâneţi în Mine şi Eu în voi. Precum mlădiţa nu poate aduce roade de nu va rămâne în viaţă, aşa nici voi de nu veţi rămâne în Mine…" (Ioan 15, 4–5).

Mecanismul acestei realităţi este concentrat în trei virtuţi teologice: credinţa, nădejdea şi dragostea. „Acum rămân acestea trei: credinţa, nădejdea şi dragostea, iar mai mare dintre acestea este dragostea" (I Cor. 13, 13). Prin ele se realizează comuniunea cu Dumnezeu. Ele sunt hrana sufletului; ele sunt legate întreolaltă. În acest sens, **Sf. Simeon Noul Teolog** spunea: „dacă credinţa este legată de nădejde, iar nădejdea este urmată de dragoste, cel ce nu are dragostea nu a dobândit nădejdea, iar cel lipsit de nădejde, în mod natural este lipsit de credinţă, căci dacă nu există cauzele iubirii, cum poate exista iubirea? Precum fără temelie nu poate exista acoperişul casei, aşa fără credinţă şi nădejde neîndoielnică, nu se poate afla iubirea de Dumnezeu în sufletul omului. Şi cel ce nu va avea iubirea nu va avea nici un folos din celelalte virtuţi, fiindcă fără iubire întru nimic nu se va folosi de ele".

Adesea cele trei virtuţi teologice au fost prezentate simbolic astfel: **credinţa**, — pentru că orientează viaţa spre jertfa răscumpărătoare — a fost simbolizată prin ***cruce***; **nădejdea** cu ***ancora*** care ne leagă de ţărmul veşniciei (Evrei 6, 19); **iubirea** simbolizată prin ***inimă***, căci aşa cum ea pune în mişcare sângele, tot aşa iubirea dă pulsul vieţii duhovniceşti, dă putere tuturor virtuţilor. De aceea şi credinţa şi nădejdea fără iubire rămân inactive. **François de Sales** aseamănă rolul acestor trei virtuţi cu călătoria poporului ales prin pustie până la ajungerea în ţara făgăduinţei. *Credinţa* este asemenea stâlpului de foc. Ca foc, iubirea dumnezeiască încălzeşte sufletul şi aprinde inima după dorul de Dumnezeu. *Nădejdea* se compară cu mana după care ei îşi ridicau ochii, iar *iubirea* era asemănată cu *chivotul Legii* care a condus poporul nu numai în pustie ci şi în ţara făgăduinţei.

Iubirea este sanctuarul moralei creştine, inima care pulsează întreaga viaţă creştină. Ea este esenţa dogmatică şi morală a creştinismului. „Omul este atâta om întru cât trăieşte în iubire. Măsura depărtării de iubire, este măsura decăderii din umanitate… Nu măsura genialităţii determină gradul omenităţii, al calităţii de om, ci măsura iubirii", sublinia **Emil Brunner**.

Fiind creat după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, omul are posibilitatea să se apropie de El, să se orienteze ontologic spre El. Iubirea este tendinţa de comuniune cu Absolutul şi Veşnicia. Pentru om este fiinţială nostalgia după Dumnezeu. În acest sens **Nichifor Crainic** a scris o carte excepţională intitulată ***„Nostalgia Paradisului"***. Mântuitorul a venit în lume în chip de om ca să restabilească relaţia de iubire dintre om şi Dumnezeu, relaţie tulburată de păcat. Noi iubim pe Dumnezeu pentru că El ne-a iubit întâi (Ioan 4, 19). Iubirea noastră către El este iubire-răspuns, răspunsul spiritului uman la iubirea ce ne-a arătat-o El. Omul în care s-a sălăşluit harul divin devine om nou, creatură nouă. Astfel putem spune că *iubirea este virtutea teologică prin care se realizează cea mai deplină unire cu Dumnezeu şi prin Dumnezeu cu întreaga creatură.*

Iubirea e solidarizare şi cu natura. În toate, sufletul iubitor vede prezenţa lui Dumnezeu, misterul şi frumuseţea divină. *Stareţul Zosima* din romanul lui **Dostoievski *„Fraţii Karamazov"*** îndemna: „Iubeşte creatura lui Dumnezeu, iubeşte întregul univers… Iubeşte orice frunză, orice rază a lui Dumnezeu. Iubeşte animalele, iubeşte plantele, iubeşte orice lucru… Ţi se va descoperi, în fiecare taina lui Dumnezeu…". Oamenii cu viaţă îmbunătăţită, sfinţii, trăind şi contemplând natura, au descoperit frumuseţea paradisiacă a întregii creaţii. De curând a apărut o carte excepţională a mitropolitului grec **Ioannis Zizioulas, *Creaţia ca Euharistie***, (Editura Bizantină, Bucureşti, 1999), carte în care suntem îndemnaţi să ne revizuim comportamentul atât faţă de natură cât şi faţă de semenul nostru.

Un ucenic al Sf. Ioan Scărarul, **ava Dorotei**, vorbind despre caracterul tainic şi agapic al lumii, o aseamănă cu un cerc al cărui centru îl reprezintă Dumnezeu. *Razele* care duc de la periferie către centru sunt căile sau vieţuirile omeneşti. Pe măsura apropierii de centru, de Dumnezeu, oamenii se apropie şi între ei. În mod contrar, cu cât se despart mai mult de Dumnezeu şi se întorc la cele din afară, cu atât se depărtează mai mult unii de alţii. Apropierea de semeni înseamnă descoperire şi apropiere de Dumnezeu. Aşa este firea iubirii, spunea ava Dorotei.

Creştinismul a răzbătut în lume nu numai ca o credinţă nouă dar şi ca o mare iubire pornind de la Dumnezeu, de la Hristos, spre om, multiplicată apoi şi răspândită mai departe de la om la om. Creştinismul e o credinţă nouă, dar este mai ales o forţă generatoare de iubire, scria „dascălul iubirii", — preotul profesor **Dumitru Belu** în cartea ***„Despre iubire"***. Porunca iubirii semenilor, exprimată de Mântuitorul şi prin cuvintele „câte voiţi să vă facă oamenii, faceţi şi voi lor asemenea" (Mt. 7, 12), a rămas cunoscută sub numele de *„regula de aur a moralei creştine"*. „Cel ce nu iubeşte pe fratele său, zice Sf. Ev. Ioan, acela petrece întru moarte" (I Ioan 3, 14). Iubirea de aproapele va fi semnul dobândirii adevăratei iubiri faţă de Dumnezeu. „Iubiţilor, să ne iubim unul pe altul, pentru că dragostea este de la Dumnezeu şi oricine iubeşte este născut din Dumnezeu şi cunoaşte pe Dumnezeu" (I Ioan 4, 7–8). Iubirea îl face pe Dumnezeu om şi pe om îl îndumnezeieşte — zicea Sf. Maxim Mărturisitorul.

Sf. Isaac Sirul spune că singurul semn după care pot fi recunoscuţi cei care au ajuns la desăvârşire este următorul: „Dacă ar fi daţi flăcărilor de zece ori pe zi pentru mila lor faţă de aproapele, aceasta nu li s-ar părea de ajuns". **Sf. Simeon Noul Teolog** zice: „Cunosc un om care dorea atât de fierbinte mântuirea fraţilor săi încât cerea adesea lui Dumnezeu cu lacrimi fierbinţi… ca *fraţii săi sau să fie mântuiţi cu el* sau *să fie şi el osândit împreună cu ei*". **Mircea Vulcănescu** arăta că aproapele nostru nu e cel care ne va sta lumeşte mai aproape, nici cel care ne e cel mai drag, ci semenul nostru care suferă şi în care ne regăsim un tovarăş de suferinţă. De el ne leagă sentimentul că nu putem fi fericiţi noi înşine când alţii suferă alături de noi. El a aplicat concret, pe propria-i viaţă cele ce a scris. În 28 octombrie 1952, la închisoarea din Aiud el încetează din viaţă în urma contractării unai pneumonii pe care o căpătase dormind pe cimentul ud, pentru ca un alt deţinut bolnav să poată dormi pe trupul lui. Cutremurătoare aplicare a dăruirii de sine şi iubire de aproapele!

Dacă, din smerenie ne recunoaştem nedesăvârşirea în iubire, e bine ca totdeauna să ne considerăm datori în împlinirea ei, după îndemnul Apostolului: „Nimănui cu nimic nu fiţi datori, decât cu *iubirea unuia faţă de altul*, căci cel care iubeşte pe aproapele a împlinit legea" (Rom. 13, 8).

Relatări despre REVOLUŢIA ROMÂNĂ DIN DECEMBRIE 1989 în paginile ziarelor germane „Süddeutsche Zeitung" şi „Frankfurter Allgemeine Zeitung"

Pr. prof. drd. Ionel Popescu

La sfârşitul lunii decembrie, a.c., se împlinesc zece ani de la revoluţia română, de la revolta populară care a scos în stradă milioane de oameni, bătrâni şi tineri, femei şi copii, muncitori, studenţi, elevi, slujitori ai Bisericii şi care a dus nu numai la căderea unui dictator, ci şi a unui sistem comunist adus de tancurile Armatei roşii.

„După o jumătate de secol, în care istoria a încetat să mai existe, când totul părea intrat într-un proces de putrefacţie fără sfârşit, în care, rând pe rând, toate valorile s-au descompus: DEMNITATEA, ONOAREA, ADEVĂRUL, FRUMOSUL, LIBERTATEA, DRAGOSTEA" (apud. ***Revista „22"***, nr. 1 / 20 ianuarie 1990, p. 1) şi mai ales CREDINŢA, toată suflarea românească, dornică de descătuşare, de o viaţă mai bună, s-a opus pe faţă forţelor de opresiune dotate ca de război: cu scuturi, bastoane şi grenade de apărare, cu arme automate, tancuri, elicoptere şi tunuri cu apă. „Coloanele de manifestanţi, din toată ţara, au cerut plecarea dictatorului, au cerut schimbări care să permită afirmarea capacităţii de creaţie a poporului nostru în economie, în tehnică, în ştiinţă, în cultură, au cerut condiţii pentru demnitatea umană. Li s-a răspuns cu gloanţe. Au căzut jertfe, au fost traumatizaţi milioane de oameni" (apud. ***„Scânteia poporului"***, sâmbătă, 23 decembrie 1989, p. 1).

Dintr-o dată, românii s-au trezit „din somnul cel de moarte", şi-au adus aminte că sunt creştini, că s-au născut creştini şi, cu un curaj de-a dreptul mucenicesc, au început să strige: „Dumnezeu este cu noi", „Noi suntem creştini", „Biserica este cu noi", „Biserica, Armata şi poporul", „Libertate", „Vrem pâine", „Jos cartela", „Jos tiranul", „Jos comunismul", „Vrem conducător creştin...". Din când în când, demonstraţiile erau întrerupte şi cineva începea *Tatăl nostru* sau *Crezul*, oamenii se descopereau, îngenuncheau, se rugau pentru izbândă şi pentru cei ce se jertfiseră, aprindeau lumânări şi apoi porneau hotărâţi mai departe. Clopotele bisericilor răsunau peste tot, preoţii mai curajoşi s-au aşezat în fruntea mulţimilor şi au început să oficieze slujbe de pomenire pentru cei căzuţi.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române şi-a exprimat imediat adeziunea faţă de lupta dreaptă a poporului dreptcredincios împotriva dictaturii comunisto-ceauşistă şi a făcut cunoscut acest lucru prin toate mijloacele disponibile. Astfel, în mesajul publicat în primul număr al ***„Vestitorului Ortodoxiei Româneşti"***, înfiinţat în zilele revoluţiei, se spune: „Înălţându-ne cugetul către Bunul Dumnezeu, îl rugăm cu căldură să întărească cu darul Duhului Sfânt voinţa şi simţirea tuturor celor ce acum luptă cu preţul vieţii, pentru deplina biruinţă a libertăţii şi democraţiei pe pământul României" (nr. 1 / 1989, p. 1). De asemenea, acelaşi Sfânt Sinod, în şedinţa extraordinară din 3–4 ianuarie 1990, îşi exprima „bucuria pentru victoria revoluţiei care a eliberat poporul român de crunta dictatură ceauşistă, ce a adus Bisericii noastre strămoşeşti imense pagube materiale şi spirituale" (vezi ***„Vestitorul Ortodoxiei Româneşti"***, nr. 2 / ianuarie 1990, p. 1).

O, CE VESTE MINUNATĂ

O ce veste minunată,
În Vifleem ni s-arată,
Astăzi s-a născut
Cel făr' de-nceput,
Cum au spus proorocii.

Că la Vifleem Maria,
Săvârşind călătoria,
Într-un mic sălaş,
Lâng-acel oraş,
S-a născut Mesia.

Pe Fiul în al Său nume,
Tatăl L-a trimis în lume,
Să se nască, şi să crească,
Să ne mântuiască.

Păstorii, văzând o zare,
Din cer o lumină mare,
Ei fluierau, îngerii cântau
Şi cu toţi se bucurau.

E Iisus Păstorul mare,
Turmă ca El nimeni n-are,
Noi îl lăudăm şi ne închinăm
Cu credinţă tare.

Puţina presă bisericească existentă în acel moment s-a raliat prompt idealurilor revoluţiei şi a început să publice materiale de laudă şi de mulţumire lui Dumnezeu, pentru că ne-a ajutat să punem „capăt pentru totdeauna tiraniei şi totalitarismului, minciunii şi corupţiei, cultului exacerbat al personalităţii dictatoriale, ficţiunii şi mizeriei ideilor preconcepute şi mitologiei ateiste" (*„Regăsirea drumului pierdut"*, în rev. ***„Altarul Banatului"*** nr. 1–2 / 1990, p. 4).

„Telegraful Român", periodicul cu o existenţă neîntreruptă de 146 de ani, scria cu majuscule pe pagina întâi a *„primului număr liber, necenzurat şi fără texte impuse cu forţa de dictatura în sfârşit dărâmată"*: „O, ce veste minunată!" (nr. 47–48 / 23 decembrie 1989), iar nr. 1 / 1 ianuarie 1990 era închinat în întregime revoluţiei: „DĂM SLAVĂ LUI DUMNEZEU! Libertatea a învins! Cinste poporului român! Recunoştinţă veşnică eroilor martiri!".

Revista ***„Mitropolia Banatului"*** nr. 4–6 / iulie–decembrie 1989, în editorialul *„Sfârşitul negurilor dictaturii"*, nota: „Revoluţia românească a fost expresia recrudescenţei spontane, a reînvierii şi renaşterii întregului popor român, a unei *mânii generale* (***s.n.***) ce gemuse timp de decenii întregi, pe care n-au putut-o înăbuşi nici elicopterele, nici tancurile şi nici celelalte arme sofisticate ale întregului nostru sistem represiv asmuţit de dictator asupra propriului său popor" (pp. 3–7)

„Vestitorul Ortodoxiei Româneşti", periodic al Patriarhiei Române, publica materialul intitulat *„Biserica strămoşească alături de popor"* (nr. 1 / decembrie 1989, p. 1) şi preciza că „doreşte să fie şi el vestitorul unei autentice ⇨

reveniri la o viaţă religioasă, în duhul tradiţiilor noastre strămoşeşti păstrate cu sfinţenie de Biserica-Mamă, în pofida tuturor vicisitudinilor".

Lupta şi biruinţa poporului român pentru cauza libertăţii sale a fost o adevărată minune, scria părintele Stăniloae („*Vestitorul Ortodoxiei Româneşti*" nr. 2 / ian. 1990, p. 1), care a uimit întreaga lume. Agenţiile de presă, ziarele şi revistele, posturile de radio şi de televiziune, de pretutindeni, informau zi şi noapte opinia publică internaţională despre cele ce se petreceau în România. Numeroşi şefi de stat şi de guvern au transmis mesaje de încurajare, iar organizaţiile creştin-umanitare au trimis spre România alimente, medicamente, articole de îmbrăcăminte, jucării, etc.

Spre aducere aminte vom cita câte ceva din unele materiale apărute, în zilele fierbinţi ale revoluţiei, în ziarele germane „***Süddeutsche Zeitung***" (München) şi „***Frankfurter Allgemeine Zeitung***", consultate în biblioteca principală a Universităţii Erlangen — Nürnberg, Germania.

„***Süddeutsche Zeitung***", în numărul de luni, 18 decembrie 1989, p. 8, publica articolul „*Tulburări grave în România*" (*Schwere Unruhen in Rumänien*), în care scria următoarele: „Televiziunea maghiară şi-a întrerupt emisiunea duminică seara (17 dec. 1989, *n.n.*) pentru a anunţa că la Timişoara demonstranţii au ieşit pe străzi strigând: „Jos Ceauşescu", incendiind portretele acestuia şi maşinile. S-a ajuns la ciocniri între poliţişti şi demonstranţi, foarte mulţi fiind bătuţi şi arestaţi. Protestele s-au declanşat în urma încercării de a-l constrânge pe pastorul Laszlo Tökes să părăsească Timişoara. Anunţul făcut la televiziunea ungară a avut ca urmare blocarea graniţelor româneşti de către autorităţi. Înainte cu doi ani avuseseră loc asemenea evenimente la Braşov (Kronstadt). Numeroşi demonstranţi arestaţi atunci se află încă în închisorile române".

Marţi, 19 decembrie 1989, p. 1, acelaşi ziar publica un alt articol: „*Demonstraţii împotriva preşedintelui Ceauşescu. Rapoarte despre sute de morţi la protestele de masă din România*", de Carl E. Buchalla. Autorul arată aici că armata a înconjurat oraşele Arad şi Timişoara şi autorităţile au cerut populaţiei care protesta împotriva preşedintelui de stat şi de partid Ceauşescu şi împotriva regimului comunist, să „respecte strict toate legile". Se relatează, de asemenea, despre ciocnirile dintre demonstranţi şi forţele de ordine, despre arestarea pastorului Laszlo Tökes şi despre faptul că România este singurul stat din est — cu excepţia Albaniei — în care reforma nu a început.

Ziarul continuă informarea cititorilor şi în zilele următoare, articolele despre situaţia din ţara noastră ocupând prima pagină. De pildă, nr. 293 / 21 decembrie 1989 publică două articole despre evenimentele din România. Primul articol, „*Das Streiflicht*" (banda, pelicula de lumină) precizează că Ceauşescu, datorită politicii sale independentă de Moscova, a fost multă vreme favoritul (der Liebling) Vestului în Răsărit, fiind răsplătit nu numai cu cuvinte de recunoştinţă, ci şi cu credite şi privilegii comerciale. Acum, «conducătorul», pe care supuşii săi îl numesc Drăculescu, în amintirea vampirului Dracula, demonstrează că este doar un stalinist obsedat de cultul personalităţii, care conduce ţara cu ajutorul clanului său familial spre „epoca de aur a comunismului, spre cele mai înalte culmi ale civilizaţiei".

Articolul al doilea, „*În ciuda brutalităţii militarilor şi miliţienilor împotrivirea faţă de conducerea română se extinde*", are la bază informaţii primite din Jugoslavia, Ungaria, Austria, Rusia (Pravda) care menţionează mari demonstraţii în Timişoara şi Arad şi arată că au fost înăsprite măsurile de securitate în Bucureşti şi în alte oraşe. Reţinem de aici mărturia unei surori medicale despre faptul că securitatea a depus cadavrele celor ucişi în saci de plastic şi le-a transportat la un crematoriu.

Paginile 4 şi 8 ale ziarului citat conţin alte patru articole: „*În profil: pastorul român Laszlo Tökes*" (într-o scrisoare adresată lui Lech Walensa scria că situaţia este critică); „*Ceauşescu se sprijină pe baionete. Masacrul din Timişoara dezvăluie adevărata imagine a situaţiei din România*"; „*Ungaria nu provoacă România*" (declaraţie a ministrului maghiar de externe Gyula Horn) şi un *interviu cu comerciantul vienez Gerald Beckmann*, martor ocular al celor întâmplate la Timişoara, interviu realizat de canalul de televiziune ORF, Austria.

Ziarul din 22 decembrie are pe prima pagină articolul: „*Revolta populară din România cuprinde capitala. Marţi, la protestul maselor din Bucureşti, studenţii cheamă muncitorii la grevă generală*" şi pe pagina 4: „*Perestroica atinge România*". Ambele materiale se referă la izbucnirea revoluţiei în Bucureşti şi anunţă că zilele lui Ceauşescu sunt numărate (afirmaţia aparţine fostului preşedinte F. Mitterand). Pagina şapte informează cititorii că relaţiile Comunităţii Europene cu România au fost întrerupte, iar numărul de Crăciun al aceluiaşi ziar (23 / 24 / 25 / 26 decembrie) publică informaţii tot mai ample: „*Ceauşescu răsturnat prin revoltă populară*", „*Tiranul a fugit, poporul a învins*", „*Faţa încremenită de spaimă a tiranului*", „*Politicienii* (europeni, ***n.n.***) *salută căderea lui Ceauşescu*"... „*Sfârşitul conducătorului*" este un material care prezintă cronologic derularea evenimentelor petrecute în România din 20 noiembrie şi până în 22 decembrie 1989,

– continuare în pag. 17 –

VENIŢI ASTĂZI, CREDINCIOŞII

Veniţi astăzi credincioşii să săltăm, să săltăm
De naşterea lui Hristos ne bucurăm.

Că El astăzi în Vifleem s-a născut, s-a născut
Precum au vestit proorocii de demult.

Îngeri şi păstori cântare i-au adus, i-au adus
Şi noi să-i cântăm: „Mărire întru cei de sus".

Pace şi bunăvoire pe pământ, pe pământ
Că azi s-a născut în iesle Domnul Sfânt.

OCTOMBRIE — NOIEMBRIE 1999

Joi, 30 septembrie – Luni, 4 octombrie (*Vizită ecumenică în Italia*)

Duminică, 3 octombrie

Săvârşeşte Sfânta Liturghie în sfântul locaş al comunităţii româneşti din *Roma*, păstorită de P. Cuv. Ieromonah *Iuvenalie Ionaşcu* şi rosteşte un bogat cuvânt de învăţătură.

Mai vizitează localităţile *Maguzzano, San Marino, Ravena* şi *Rimini*.

Vineri–Sâmbătă, 8–9 octombrie

Prezidează lucrările *Simpozionului internaţional „IDEI, CREDINŢE ŞI SIMBOLURI DESPRE REGENERARE-ÎNVIERE"*, desfăşurate în Sala festivă a Seminarului Teologic-Liceal *„Ioan Popasu"* Caransebeş. La finalul lucrărilor, onorează *Concertul extraordinar de muzică clasică*, cu participarea renumitului solist vienez de operă, originar din România, THEODORE CORESI.

Alături de Î.P.S. Nicolae şi alţi slujitori ai Episcopiei Caransebeşului

Duminică, 10 octombrie

Liturghie arhierească şi binecuvântare de lucrări în *parohia Comorâşte*, Protopopiatul Oraviţa, păstorită de P.C. Pr. *Boru Petru*. Este însoţit de P.C. Pr. Ioan Văran, Protopopul Oraviţei.

Joi, 14 octombrie

ora 10: De Praznicul *Sfintei Cuvioase Parascheva* slujeşte Sfânta Liturghie la *Mănăstirea Slatina-Nera*, cu ocazia hramului.

ora 14: Întâlnire cu obştea *Mănăstirii Călugăra* pentru rezolvarea unor probleme de ordin administrativ-bisericesc.

ora 18: Vizită canonică în *parohia Broşteni*, Protopopiatul Oraviţa, păstorită de P.C. Pr. *Iosif Toc*. Este însoţit de P.C. Pr. Ioan Văran, Protopopul Oraviţei.

Duminică, 17 octombrie

Vizită canonică şi Liturghie arhierească în *parohia Bucova*, Protopopiatul Caransebeş, păstorită de P.C. Pr. *Petre Vamvulescu*. Este însoţit de P.C. Pr. Liviu-Mihai Drăgan, Protopopul Caransebeşului.

Luni, 18 octombrie

Prezidează şedinţa Adunării generale a *Societăţii Femeilor Creştine Ortodoxe din Caransebeş*, desfăşurată în Sala festivă a Seminarului Teologic-Liceal *„Ioan Popasu"* Caransebeş.

Marţi, 19 octombrie

Participă, la *Arad*, la lucrările *Sinodului Mitropolitan* şi la *Examenul de capacitate preoţească.*

Vineri, 22 octombrie

Primeşte la *Reşedinţa episcopală* pe *Domnul Cârpean Ioan*, manager general al S.C. ROYAL BODY S.R.L. Bucureşti.

Sâmbătă, 23 octombrie

Oficiază Taina Sfintei Cununii la *Catedrala Episcopală* pentru familia prof. *Cristian Viziru* din Caransebeş.

Duminică, 24 octombrie

Târnosire cu Sfinte Moaşte, Liturghie arhierească şi cuvânt de învăţătură la biserica din *parohia Tirol*, Protopopiatul Reşiţa. Hiroteseşte întru *iconom* pe P.C. Pr. *Gheorghe Dobre*, parohul locului. Este însoţit de P.C. Pr. Dr. Vasile Petrica, Protopopul Reşiţei.

Marţi–Vineri, 26–29 octombrie

Participă la festivităţile prilejuite de *vizita în România a Sanctităţii Sale Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic de Constantinopol* şi la *lucrările Sfântului Sinod al B.O.R.*

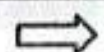
Marţi, 26 octombrie

De Praznicul *Sf. M. Mc. Dimitrie Izvorâtorul de Mir*, liturghiseşte la *Catedrala Patriarhală din Bucureşti*, alături de Î.P.S. *Victorin Ursachi*, Arhiepiscopul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din America şi Canada şi P.S. *Gherasim Cristea*, Episcop de Râmnic.

Joi, 28 octombrie

— Ia parte la festivitatea de înmânare a titlului de *Doctor Honoris Causa al Universităţii din Bucureşti*, Sanctităţii Sale Bartolomeu I.

— **ora 14**: Întrevedere cu *Domnul Radu Vasile*, Prim-ministru al Guvernului României.

Vineri, 29 octombrie

Participă la lucrările *Sfântului Sinod al B.O.R.*

Sâmbătă, 30 octombrie

Primeşte la *Reşedinţa Episcopală* pe *Don Ricardo Giramonte*, directorul Colegiului Mazza – Verona şi *Don Mario Victorini*, director adjunct al Colegiului Mazza – Padova, veniţi în România pentru dezbaterea unei tematici privind educaţia religios-morală a tineretului.

Duminică, 31 octombrie

Binecuvintează pictura şi lucrările exterioare de la biserica parohială din *Ciuta*, Protopopiatul Caransebeş, păstorită de P.C. Pr. *Ioan Turnea*. În cadrul Sfintei Liturghii, hirotoneşte întru preot pe P.C. diac. *Gheorghe Stoican*, fiu al satului şi acordă distincţia de *sachelar* parohului locului. Este însoţit de P.C. Pr. Ioan Petraş, vicar eparhial, P.C. Pr. Constantin Bertea, consilier economic, P.C. Protos. Visarion Joantă, exarh eparhial şi P.C. Pr. Liviu-Mihai Drăgan, Protopopul Caransebeşului.

Sâmbătă–Duminică, 6–7 noiembrie

Efectuează, alături de P.S. *Calinic* al Argeşului şi Muscelului şi P.C. Prof. Univ. Dr. *Mircea Păcurariu,* decanul Facultăţii de Teologie *„Andrei Şaguna"* din Sibiu, membru corespondent al Academiei Române, o *vizită în Jugoslavia.*

Sâmbătă, 6 noiembrie

Onorează lucrările *Simpozionului internaţional* cu tema *„Banatul iugoslav — Trecut istoric şi cultural"*, organizat la Novi Sad de către *Societatea (Fundaţia) Română de Etnografie şi Folclor din Voivodina.*

Duminică, 7 noiembrie

Vizitează, împreună cu delegaţia română, fosta *Reşedinţă patriarhală de la Karlovitz* şi este oaspetele *Primăriei* oraşului.

Luni, 8 noiembrie

Sfânta Liturghie la *Catedrala Episcopală* din Caransebeş, alături de P.S. *Calinic* al Argeşului şi Muscelului, P.C. Prof. Univ. Dr. *Mircea Păcurariu,* decanul Facultăţii de Teologie *„Andrei Şaguna"* din Sibiu şi un numeros sobor de preoţi şi diaconi, de Praznicul *Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil.*

Marţi, 9 noiembrie

Prezidează lucrările *Conferinţei preoţeşti* cu tema *„Familia creştină şi cauzele sociale care atentează la integritatea ei"*, care a avut loc la *Protopopiatul Oraviţa.* Este însoţit de P.C. Pr. Ioan Petraş, vicar eparhial şi domnul teolog *Daniel Alic*, noul secretar eparhial.

Miercuri, 10 noiembrie

Oficiază slujba înmormântării fostului rector al Universităţii *„Eftimie Murgu"* din Reşiţa, Prof. Univ. Dr. Ing. *Mircea Golumba.*

Joi, 11 noiembrie

ora 10: Prezidează lucrările *Conferinţei preoţeşti* din *Protopopiatul Reşiţa.*

ora 18: Asistă la conferinţa *„Ortodoxia, credinţa noastră"* susţinută de P. Cuv. Arhimandrit *Teofil Părăianu* în Sala festivă a Seminarului din Caransebeş.

Vineri–Sâmbătă, 12–13 noiembrie

Prezidează *Seminarul* cu tema *„Simbolistica şi practica creştină"* organizat de Inspectoratul Şcolar Judeţean, Casa Corpului Didactic Caraş-Severin şi Episcopia Ortodoxă Română Caransebeş.

Duminică, 14 noiembrie

Vizită canonică şi Liturghie arhierească în parohia *Ticvaniul Mare*, Protopopiatul Oraviţa, păstorită de P.C. Pr. Telehoi Florin.

Luni, 15 noiembrie

Prezidează lucrările *Conferinţei preoţeşti* din *Protopopiatul Caransebeş.*

Vineri, 19 noiembrie

Participă, la *Băile Herculane*, ca invitat al Domnului Prof. Univ. Dr. *Ilie Cristescu*, la festivităţile prilejuite de aniversarea a 2000 de ani de existenţă a *Băilor Imperiale Romane*, săvârşind slujba de binecuvântare a acestora.

Sâmbătă, 20 noiembrie

Ia parte, la *Băile Herculane*, alături de P.S. *Sofronie*, Episcop de Gyula şi alte personalităţi culturale şi politice, la lucrările *Forumului Mondial al Românilor* cu tema *„Românii din afara graniţelor"*.

Duminică, 21 noiembrie

Oficiază Sfânta Liturghie la capela din cartierul *Reşiţa-Govândari* (Pr. paroh Nicolae Nicoară) şi merge împreună cu credincioşii parohiei în procesiune la biserica acestui cartier, aflată în construcţie. Este însoţit de Domnul Ing. Mircea Popa, primarul Reşiţei, de P.C. Pr. Ioan Petraş, vicar eparhial, P.C. Pr. Dr. Vasile Petrica, Protopopul Reşiţei şi alţi preoţi slujitori ai municipiului.

Luni, 22 noiembrie

Îl însoţeşte la Primăria oraşului nostru pe Î.P.S. *Nicolae*, Mitropolitul Banatului, cu ocazia decernării de către Consiliul local municipal Î.P.S. Sale, a titlului de *Cetăţean de Onoare al Municipiului Caransebeş*.

Duminică, 28 noiembrie

Liturghiseşte la capela parohială din cartierul *Pipirig-Caransebeş*. Este însoţit de P.C. Pr. Constantin Bertea, consilier economic.

Cu ocazia sfârşitului anului 1999 şi a Sărbătorilor de Crăciun, Anul Nou şi Bobotează, dorim să mulţumim tuturor celor care au sprijinit — material, financiar sau moral — ***Episcopia Caransebeşului*** şi ***Catedrala Episcopală***, aflată în construcţie.

În mod deosebit aducem mulţumiri următoarelor societăţi comerciale, instituţii şi persoane:

S.C. ROYAL BODY S.R.L.
IOAN CÂRPEAN
General Manager

S.C. WESTIM S.A. — *Dir. Gaşpar Matei*

Consiliul Judeţean Caraş-Severin — *Preş. Ilie Mustăcilă*

B.R.D. Reşiţa — *Dir. Pavel Aghescu*

S.C. CAROMET S.A. — *Dir. gen. Pavel Ponețchi* şi *Dir. Ioan Gonciulea*

S.C. ROMFLEX S.A. Oţelu Roşu — *Dir. gen. A. Rodina*

COMETCAR Caransebeş — Baza 5 Păltiniş, *Manager Gheorghe Lala*

S.C. NICFOREST S.R.L. Pârvova — *fam. Pr. Iosif Iocşa*

CONEL Reşiţa — *Dir. gen. Ervin Diţă*

S.C. CERNA — *Fam. Cerna*

S.C. CASIAL S.A. Deva — *Dipl. ing. Vasile Deac*

TRAMAR S.A. Baia Mare — *Dir. gen. ing. Pavel Breban*

IRIS T.A. S.A. Baia Mare — *Dir. gen. ing. Mihai Breg*

Aparataj Electric S.A. Titu — *Ec. Bucur Damian*

Administraţia Naţională a Drumurilor — *Dir. gen. dr. ing. George Burnei*

COMPA Sibiu — *Preşedinte ing. Ioan Deac*

S.C. ZIMTUB S.A. Zimnicea — *Dir. gen. Şt. Dragomir,*
Dir. com. Ion Ţugulescu

Pr. Negrei — Caransebeş

S.C. MEIDERT PLEŞA & Partenerii S.A. — *Manager N. Pleşa*

Balastiera Jupa — *Dl. Rusceac*

Ing. Ioan Avram

S.C. BOGOŞEL Caransebeş — *Manager I. Bogoşel*

S.C. ROCASIM — *Dir. I. Ştefăroiu*

Consilier economic,
Pr. Constantin Bertea

La mulţi ani!

În urma unui accident suferit de Pr. **Bălu Afilon**, de la *parohia Zerveşti, Protopopiatul Caransebeş*, care a necesitat o intervenţie chirurgicală la mâna dreaptă, **Direcţia de Muncă şi Protecţie Socială** a judeţului Caraş-Severin, prin *Decizia Nr. 172001 / 27.10.1999*, a hotărât **acordarea pensiei pentru pierderea capacităţii de muncă**, ***Gradul doi*** susnumitului preot. Întrucât acest accident presupune inevitabile riscuri în exercitarea serviciului liturgic, care, din punct de vedere canonic, pot atrage după sine pedeapsa maximă — **caterisirea** —, P. S. Episcop Laurenţiu al Caransebeşului a dat următoarea decizie chiriarhală, ţinând cont şi de lipsa de ascultare faţă de ierarh a Pr. Bălu Afilon, în a nu mai săvârşi cele sfinte:

DECIZIE

Nr. 1549 / 18.11.1999

— În conformitate cu *Art. 74* din *„Regulamentul de procedură al instanţelor disciplinare şi de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române"*, pe baza ***Deciziei Nr. 172001 / 27.10.1999***, a **Direcţiei de Muncă şi Protecţie Socială** a judeţului Caraş-Severin, privind **acordarea pensiei pentru pierderea capacităţii de muncă**, ***Gradul doi***, preotului **Bălu Afilon**, de la *parohia Zerveşti, Protopopiatul Caransebeş;*

— Constatând şi Noi **incapacitatea fizică** a preotului **Bălu Afilon** de a *săvârşi cele sfinte*, după rânduiala canonică, mai ales ***Sfânta Liturghie*** şi ***Sfânta Împărtăşanie***, lăsând, *din neputinţă*, părticele neconsumate în Sf. Potir şi pe linguriţă, fapt care se consideră ***sacrilegiu*** şi care se pedepseşte de Sfintele Canoane cu excluderea din cler, prin **CATERISIRE !**;

— La toate acestea se adaugă, cu *aceeaşi gravitate*, ***lipsa conştiinţei preoţeşti*** a preotului **Bălu Afilon,** care, deşi *recunoaşte* că în urma accidentului suferit şi a *intervenţiei chirurgicale **la mâna dreaptă** nu mai are condiţia fizică şi **siguranţa** necesară unui slujitor al altarului*, cu inconştienţă, **nu renunţă** de bunăvoie la lucrările sfinte, pe care le necinsteşte prin neputinţa sa, bazându-se şi acum pe *suportul tulburător* al credincioşilor, care l-au adus *cu forţa* în parohie, nesocotind şi batjocorind pe **Episcopul locului, Emilian Birdaş,**

NOI,
✝ Dr. Laurenţiu Streza,
Episcopul Caransebeşului,

DECIDEM:

Art. 1. Preotul **Bălu Afilon,** de la parohia Zerveşti, protopopiatul Caransebeş, este ***oprit*** de la ***săvârşirea tuturor lucrărilor sfinţitoare: Sfânta Liturghie, Sfintele Taine şi Ierurgiile bisericeşti*** (cf. Art. 4, d, din „Regulamentul de procedură"), putându-şi păstra numai demnitatea de preot. Orice ***lucrare sfinţitoare*** care va fi săvârşită de *preotul suspendat* va fi **invalidă**, fără nici un efect haric. ***Preoţii*** care vor sluji cu cel oprit de la cele sfinte vor intra sub incidenţa canoanelor 11 şi 28 Apostolice, iar ***credincioşii*** care vor solicita slujba de la acesta pot cădea sub pedeapsa *afurisaniei* (canonul 10 Apostolic).

Art. 2. Preotul *Bălu Afilon* este ***chemat la ascultare canonică***, respectându-şi statutul său de **preot, *pensionat medical*** pentru *invaliditate de muncă, gradul doi*, **liniştind** pe cei care se opun numirii unui preot în parohia Zerveşti, devenită vacantă prin pensionarea sa. În caz contrar va fi deferit Consistoriului Eparhial, spre a fi **caterisit**, pentru **sacrilegiu.**

Art. 3. În momentul în care se va numi un preot-paroh în Zerveşti, preotul *Bălu Afilon* va putea primi *dezlegare de la ierarh* să slujească ***numai împreună cu alţi preoţi*** şi, la solicitare, chiar un *ajutor social* din partea Episcopiei. Până atunci, când va fi pregătit, adică *spovedit şi dezlegat de duhovnicul său*, se va *putea împărtăşi la Sfânta Liturghie*, fără însă a sluji, fiind sub restricţie canonică, pentru neascultare !

Art. 4. Prezenta Decizie se va comunica: *Serviciului administrativ, Protopopiatului Caransebeş, Parohiei Zerveşti şi Pr. Bălu Afilon.*

✝LAURENŢIU,
Episcopul Caransebeşului

Noi numiri în cuprinsul Eparhiei:

1 septembrie 1999:
- *P.Cuv. Pr. Justinian Tibil* – Egumen, Schitul Teiuş.

1 octombrie 1999:
- *Cuv. Macarie Ţuţul* – Diacon, Schitul Piatra Scrisă.

1 noiembrie 1999:
- *P.Cuv. Ierom. Casian Oniţa* – Egumen, Schitul Călugăra;
- *Monahia Teodora Jemna* – Director, Aşezământul social-monahal Băile Herculane;
- *P.Cuv. Ierom. Hristofor Bucur* – Egumen, Schit Piatra Scrisă;
- *P.C. Pr. Ioan Moldovan* – Preot, Gornea, Prot. Oraviţa;
- *P.C. Pr. Gheorghe Stoican* – Preot misionar, Oţelu Roşu;
- *P.C. Pr. Ovidiu Sava* – Inspector asistenţă socială;
- *P.C. Protos. Visarion Joantă* – Exarh eparhial;
- *P.C. Pr. Mihai Ţunea* – Inspector eparhial;
- *P.C. Pr. Zaharia Pereş* – Inspector cu probleme religioase;
- *Teolog Daniel Alic* – Secretar eparhial;
- *P.C. Pr. Răzvan Negoescu* – Preot, Ilidia, Prot. Oraviţa;
- *P.Cuv. Ierom. Andrei Radu* – Preot, M-rea Almăj-Putna;
- *Cuv. Daniil Cosmaniuc* – Preot, M-rea Brebu;
- *Monahia Nicodima Moise* – Stareţă, Aşezământul social *„Sfânta Treime"*, Glimboca.

– urmare din pag. 12 –

alcătuit de agenţia de ştiri DPA. În sfârşit, ziarul din 27 decembrie, pag. 1 şi 2, anunţă că soţii Ceauşescu au fost executaţi, iar noul preşedinte al României este Ion Iliescu. Se arată, totodată, că guvernul interimar era dominat de comunişti, fapt ce a condus în Bucureşti la demonstraţii anticomuniste. De pe pagina 4 aflăm că toate ziarele europene au rezervat spaţii largi dramaticelor schimbări din România, iar pagina 8 conţine articole despre securitate, poliţia secretă şi armata particulară a lui Ceauşescu, Papa binecuvintează România, Bonnul trimite ajutoare în medicamente şi diferite organizaţii bisericeşti, ca: Diakonisches Werk, Deutscher Caritasverband, Arbeiter-Samariter, ş.a., au deschis conturi pentru ajutorarea României.

Ziarul *„Frankfurter Allgemeine Zeitung"* îşi începe relatările despre evenimentele din România în ziua de 18 decembrie 1989 — când foarte mulţi români nu ştiau ce se întâmplă — cu articolul: *„Pastorul Tökes urmează să fie deportat"* (p. 6.). „Datorită criticii sale la adresa politicii bisericeşti a regimului Ceauşescu, Tökes urma să fie exilat. Credincioşii au făcut lanţ în jurul locuinţei şi au reuşit să împiedice până vineri depărtarea pastorului", scrie autorul.

În numărul din 19 decembrie, pag. 1, este publicat articolul: *„Demonstraţii împotriva regimului Ceauşescu. Trupele înconjoară oraşele din apropierea graniţei"* (Timişoara şi Arad, *n.n.*). Printre altele, este reprodusă declaraţia unui călător care menţiona că împotriva demonstranţilor au fost folosite tancuri, maşini ale pompierilor şi baionete, mulţi fiind arestaţi. În Budapesta au demonstrat luni seara (18 dec., *n.n.*) 5.000 de oameni împotriva lui Ceauşescu, iar în faţa casei pastorului Tökes s-au adunat nu numai maghiari, ci şi români, între care mulţi studenţi (5.000–10.000 oameni). Aceştia au scandat: „Jos Ceauşescu", „Jos dictatorul" şi au cântat „Deşteaptă-te române...".

„Şi-a pierdut Ceauşescu instinctul pericolului — se întreabă ziaristul — din moment ce călătoreşte aşa departe? (Iran, *n.n.*). Sau se bazează pe faptul că la Timişoara trăiesc puţini unguri şi deci nu se pot aduna cu miile pentru a protesta? Vechiul proverb despre români, «mămăliga nu explodează» («Maislerei explodiert nicht») nu-i mai poate oferi siguranţă, pentru că prea mulţi ani a tratat poporul foarte rău...".

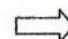
În pagina a 2-a se arată că prim-ministrul maghiar Neméth, la conferinţa de presă cu Kohl, a arătat că forţele de securitate române sunt în stare de alarmă şi punctele vamale de la graniţe sunt blocate încă de sâmbătă seara (16 dec., *n.n.*). În oraşele Cluj şi Braşov au apărut semne de solidaritate cu Timişoara. Tot pe această pagină este redată harta României, sub care scrie: „Din cele 22,5 milioane de cetăţeni români aproximativ 150.000 sunt de naţionalitate germană, saşi şi şvabi, iar două milioane sunt maghiari. *Ţinuturile lor (ale maghiarilor, n.n.) se află pe vechiul teritoriu statal al Ungariei, care se întindea până pe crestele Carpaţilor şi a fost cedat României prin tratatul de la Trianon, din anul 1920* (**s.n.**)" (Se vede treaba că autorul acestui material a citit numai istoria Ungariei!). Mai departe se precizează că radioul bulgar, ungar şi cele vestice informează populaţia despre revoluţia din România. Republica Moldova transmite la televiziune demonstraţiile din România şi are scris pe ecran, cu litere latine: „Fără sistem pluripartit suntem barbari" (p. 2).

Un comerciant iugoslav, citat de agenţia AFP, declară următoarele: „Eu am văzut cum trăgeau miliţienii în mulţime. Demonstanţii cădeau ca piesele de domino. Peste tot era sânge!... Un medic relatează că duminică după-masă (18 dec., *n.n.*) tancurile au intrat direct în mulţime. Doi studenţi sirieni, care făceau practică într-un spital, vorbeau despre existenţa a 1.000 de morţi la morgă. Toate cadavrele aveau urme de gloanţe. La graniţă se permite numai intrarea cetăţenilor români şi sovietici. Soldaţii români, bine înarmaţi, patrulează cu câini şi spun: „Mergeţi acasă!" („Farhen Sie nach Hause!").

Agenţia AFP (Viena) prezintă şi mărturia unui medic de origine română, reîntors la Graz. El spune că protestele au izbucnit în cartierul studenţesc din Timişoara şi soldaţii au deschis focul, fără avertisment. „Toată seara (duminică, *n.n.*) s-a tras. Până la 4 dimineaţa s-au auzit împuşcături. Pe o distanţă de 500 m, începând din centru, era sânge." În acelaşi material se spune că regele Mihai şi-a anunţat disponibilitatea de a se reîntoarce în ţară şi de a prelua răspunderea respectării şi aplicării Constituţiei: „Ţelul meu — declara regele — este eliberarea ţării. Persoana mea se află pe locul doi".

Ziarul din 21 decembrie, pag. 1 şi 2, îşi elaborează materialele pe baza informaţiilor difuzate de agenţia de ştiri APA (Austria), de ziarul *„Magyar Hirlap"*, şi folosindu-se de declaraţiile unor martori oculari, între care studenţi greci trecuţi în Jugoslavia sau Ungaria. „La Timişoara numai 10% dintre demonstranţi aparţin minorităţii maghiare, restul sunt români". Au izbucnit proteste şi în Braşov, Constanţa, Curtici, Iaşi. O soră medicală relatează că în morga din Timişoara sunt 300 de cadavre şi securitatea a adus saci din plastic pentru a le arde.

După întoarcerea de la Teheran, Ceauşescu a acuzat străinătatea de sprijinirea demonstranţilor. „Serviciile secrete străine şi imperialiştii au iscat aceste acţiuni antinaţionale şi teroriste", a spus el.

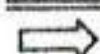
TREI CRAI...

Trei Crai de la Răsărit
Cu steaua au călătorit
Şi pe cale cum mergeau
Steaua'nainte-o vedeau.

Iar când stau de odihneau
Steaua încă-i aştepta
Pân'la Irod au ajuns
Steaua atunci li s-a ascuns.

De-aici dacă au plecat
Steaua iar s-a arătat
Şi-au mers până a stătut
Unde Hristos S-a născut.

Magii-atunci s-au bucurat
În peşteră au intrat
Domnului S-au închinat
Ca unui mare-mpărat.

La 20 decembrie a fost atacat şi distrus biroul românesc de turism din Frankfurt (5 milioane DM pagube) şi tot în după-amiaza aceleeaşi zile, românii din oraş s-au adunat în Katharinenkirche (biserica Sf. Ecaterina), pentru un serviciu religios.

Ziarul din 22 decembrie, p. 1, arată că forţele de securitate au deschis joi focul asupra miilor de demonstranţi din Bucureşti. Au fost folosite grenade cu gaze lacrimogene, apoi *civili* au început să tragă din mulţime. Ştirile sunt preluate de la agenţiile TANIUG şi TASS. Diplomaţii britanici relatează că au văzut în centrul oraşului 8–9 cadavre. Agenţia de ştiri ADN (Berlinul de est) transmite că la Cluj, Braşov, Sibiu, Oradea şi Constanţa s-a tras din elicoptere. G. Horn a anunţat că au existat lupte între forţele de securitate şi armată... Românii sunt un popor prietenos — se spune mai departe — dar acum au fost forţaţi să tragă în femei şi copii. În pag. 2 se arată că miliţienii au împuşcat şi răniţii din spitale. Pag. 3 publică un interviu cu trei timişoreni, refugiaţi într-un oraş nord-german, care se tem pentru părinţi, fraţi, prieteni. Ei povestesc despre situaţia grea în care au trăit românii, având mereu în suflet spaima de securitate. Tot aici este inserată ştirea despre convorbirile telefonice ale cancelarului Kohl cu SUA, Anglia, Italia şi Ungaria pentru a determina Consiliul de Securitate să se ocupe de România (în pagina 16 este anunţată apariţia cărţii lui I. M. Pacepa, *Orizonturi roşii*, Paris, 1988).

Pe prima pagină a ziarului de sâmbătă, 23 decembrie, se află articolele *„Dictatorul român Ceauşescu răsturnat“*, *„Eliberat“*; „Stăpânirea îngrozitoare a lui Ceauşescu a luat sfârşit — scrie Johann Georg Reissmüller. România îşi plânge morţii şi priveşte încrezătoare spre viitor, în speranţa unei vieţi fără teroare şi curând, fără foame“. Finalul articolului cuprinde următoarele rânduri: „Românii vor, probabil, să nu mai aibă de a face cu comuniştii. Totuşi, necomuniştii, care posedă abilitatea de a conduce, sunt rari. «Duşmanii de clasă» fuseseră, deja, anihilaţi sub Gheorghiu-Dej şi o emigraţie politică nu există. Ţara schimbată are nevoie, totuşi, rapid de fapte! Românii au încă multe greutăţi înainte“. Profetic!

Victor Meier semnează, în acelaşi număr, pag. 2, articolul: *„Conducătorul lasă în urmă sânge şi lacrimi; în 1968 Ceauşescu era considerat ca purtător de speranţă“*. Aproape toată pagina este dedicată, de altfel, României. Agenţia ADN (Berlin) prezintă date despre numărul morţilor din România (inexacte, *n.n.*). Ziarul britanic ***„Independent“*** avertizează asupra recrudescenţei mişcărilor naţionaliste în această parte a Europei şi susţine că nu trebuie pusă în discuţie problema graniţelor; ziarul **„Libération“** (Paris) scrie despre o dictatură de tip asiatic, iar ziarul săptămânal ***„Rheinischer Merkur / Christ und Welt“*** leagă evenimentele contemporane, din Europa de Est, de istoria mântuirii: „Pruncul din Betleem este dovada incontestabilă că, Creatorul vrea să pronieze creaţia şi, în acelaşi timp, se oferă să fie alături de ea în istorie“.

„Arogantă autodescriere, represiune şi mare sărăcie: «Epoca de aur» a lui Ceauşescu sfârşeşte în izolare şi spaimă“ este titlul unui amplu articol semnat de Franz Heinz (originar din Periam — Banat) precedat de fotografia unui monument sfidător: „Casa Republicii“, viitorul sediu al conducerii de partid şi de stat din România. Autorul observă că opoziţia română s-a mărginit până acum la acţiuni sporadice de protest, cum au fost cele ale minerilor din Valea Jiului sau ale marilor intreprinderi din Braşov. În sânul partidului, revolta a fost împiedicată de „conducător“ prin rotaţia cadrelor din ministere şi din alte demnităţi, ca şi prin numirea membrilor familiei în poziţiile-cheie. Heinz deplânge plecarea evreilor şi a germanilor din ţară, în timpul regimului comunist, pentru că, odată cu ei se pierdea o componetă economică şi culturală importantă şi aduce în atenţie, accesele de megalomanie ale „conducătorului iubit“.

„Frankfurter Allgemeine Zeitung“ nu a apărut în zilele de Crăciun, însă în numărul său din 27 decembrie (nr. 299), pag. 1, scrie: „După împuşcarea lui Ceauşescu, situaţia în România s-a calmat“. De acum, România aparţine acelor ţări — se spune în alt articol de pe aceeaşi pagină — care, după un experiment socialist nereuşit, trebuie să meargă pe un alt drum“. Pagina 2 scrie despre ascensiunea şi căderea unui conducător şi despre noua conducere a României, recunoscută de Uniunea Sovietică şi de SUA.

Pagina 3 este consacrată în întregime revoluţiei române. Articolele semnate de Viktor Meier şi Thomas Wolf concluzionează că în România totul trebuie refăcut şi, cu toate că sărăcia şi mizeria sunt vizibile pretutindeni, cei ce călătoresc cu maşina râd satisfăcuţi şi ridică cele două degete ale mâinii drepte în semnul victoriei. „Victorie!“, strigă ei, arătând spre odiosul dictator Ceauşescu, care le-a promis bunăstare, satisfacţii şi realizări eroice.

Seria articolelor publicate în cele două ziare germane de mare tiraj despre momentele istorice din decembrie 1989, continuă încă multă vreme, dar noi ne oprim aici. Poate că cineva va face, vreodată, o documentare pe o paletă mai largă de publicaţii europene, pentru că numai în felul acesta vom avea o imagine corectă şi completă asupra revoluţiei române, care „ne-a redat conştiinţa valorii proprii şi ne-a reinstalat în Europa contemporană“ (Ştefan Augustin Doinaş, *Fazele revoluţiei noastre*, ***„România literară“***, nr. 1, 6 ian. 1990, p. 1–2).

Modestul nostru demers se adresează celor care nu au uitat şi nu vor să uite ce am trăit şi ce am simţit atunci, ce speranţe ne-au umplut sufletul, cât de legaţi, cât de uniţi şi de fericiţi, cât de buni şi de darnici eram cu toţii şi câte rugăciuni am înălţat pentru ca ţara şi neamul nostru să aibă un viitor cu adevărat luminos, prosper şi demn. El se vrea a fi, totodată, un act de cinstire faţă „de acei eroi martiri care au înfruntat cu piepturile goale braţul înarmat al tiraniei ucigaşe. Lor le suntem datori mereu cu o privire în urmă, cu un gând pios de recunoştinţă, cu rugăciunile noastre smerite pentru odihna sufletului lor candid, ca martiri ai neamului românesc“ (***Altarul Banatului***, nr. 1–2, 1990, p. 113).

Pr. prof. drd. Ionel Popescu

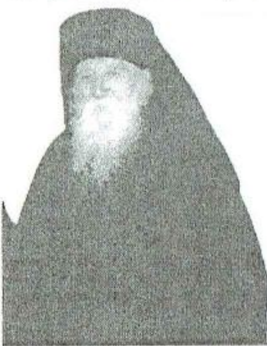

Mesajul sihastrului

de Paul Miron

Vizita pentru întîia oară Mănăstirea Agapia și, fiindcă ajunsese tîrziu, n-a găsit decît o cămăruță la o maică foarte de treabă. La parcare, zeci de automobile din toată țara și din străinătate luceau îngrămădite sub paza stelelor.

Îl trezise un cocoș. A ieșit pe cerdac la soare și s-a frecat la ochi. Cînd i-a deschis de-a binelea, a crezut că visează. Piața se golise de toate vehiculele. Numai două — unul al lui, celălalt al unui avocat belgian — stăteau ca rătăcite, sporind pustietatea parcajului. Belgianul a dat explicații: „Ieri au năvălit armatele blocului de la Varșovia în Cehoslovacia. Lumea crede că vor intra rușii și în România, la pradă." Localnicii le dădeau sfaturi: „Plecați, să nu vă prindă Ivan pe aici! Aveți pașapoarte, ce mai așteptați? Sînteți liberi, plecați!" — „Și voi?" — „Cît despre noi, iar o să ne pună la jug." Pînă la urmă, belgianul fu convins că e mai bine s-o șteargă. Demară și, dorindu-i protecția divină, îl lăsă pe tovarășul său de soartă stingher. Treceau turiști cu geamantane burdușite, grăbind spre stația de autobuz. Se opreau și întrebau: „Ne luați și pe noi? Unde vă duceți? Încotro?" Ce putea să le răspundă el?

S-a dus peste munte, la Sihăstria; duhovnicul mănăstirii, Părintele Cleopa, tocmai terminase slujba. Se clătina frînt de oboseală. Toată noaptea se rugase. Își șterse broboanele de sudoare de pe frunte și-l privi lung: „Urmează-mă!" trecură cu greutate prin mulțimea de oameni care îl asaltau pe monah cu rugăminți și urări.

În chilie mirosea a busuioc și a mintă creață. Cît a durat convorbirea? Un ceas? Două? A povestit mai întîi despre anii grei cînd a fost fugar. Au vorbit apoi despre venirea rușilor și de groaza care domnește în popor. „Dacă ești hotărît să rămîi, pentru că te-ai rușina să lași lumea de aici și să fugi ca să te pui la adăpost, poartă-te ca un creștin adevărat. Grijește-te de cei slabi și năuciți de frică. Rușii nu vin. Că a fost mare frămîntare și răscoală în cer și s-a rugat Maica Domnului pentru noi să nu se verse paharul plin de atîta suferință."

La București, a fost oaspetele Patriarhului. Acesta i-a relatat despre întîlnirea sa cu Ceaușescu, la o recepție de 23 august. Conducătorul, plesnind de mîndrie după discursul în care a comentat invazia din Cehoslovacia, ahtiat de temenele, întreba în dreapta și în stînga: „Cum am fost? Cum v-am părut?" A doua zi, bătrînul l-a chemat: „Uite, o problemă grea. Decizi tu. Te-au invitat ăștia de la Comitetul Central la o întrevedere. Spune-mi, dacă te încumeți." Era curios să vadă bîrlogul tiranului. A răspuns: „Merg cu plăcere". La ușa clădirii bine păzite, îl așteptau doi militari. Urcînd, la un moment dat ascensorul începu să se legene periculos și să scîrțîie. Unul dintre însoțitori șopti: „Să nu vă fie teamă. E construit înainte de epoca de aur." O anumită satisfacție îi acoperi mirarea. Erau defecțiuni chiar la centru, în talpa iadului. Înțelese că eliberarea nu poate veni decît printr-o prăbușire. Într-un birou impozant, la o masă, stăteau trei bărbați. Pe cel din mijloc îl întîlnise la un congres internațional. Ceilalți doi erau necunoscuți. Cel din stînga învîrtea un creion gros în aer, precum un mușchetar spada. Cînd cel din dreapta deschise gura, coborî arma sa pe filele unui carnet. Un glas blînd cuvîntă: „Domnule profesor, puteți să ne răspundeți sau nu. Am remarcat că după noaptea fatală n-ați părăsit teritoriul Republicii, n-ați luat, ca majoritatea turiștilor, nici o legătură cu vreo ambasadă, nici cu cea germană, nici cu cea americană. Ați repetat în diverse ocazii opinia dv. fermă că rușii nu vor intra. De unde știți? De ce n-ați plecat?" — „M-a reținut isteria care a paralizat cugetele. M-am străduit s-o potolesc. Nimeni nu mai gîndește normal. Rușii nu vin." — „Pe ce vă bazați?" — „Pe cele ce le-am aflat…" — „Ce și de unde?" — „De la Cleopa." — „Ce nume e și ăsta?" — „E din Biblie." Cei trei săriră ca arși: „Așa ceva, noi nu citim." — „Păcat. Îl găsiți pe Cleopa și în opera lui Sadoveanu." — „Cleopa? E român? Ce v-a spus?" Am vorbit mai răspicat, uitîndu-mă în ochii lor: „A spus că rușii nu vin. Că a fost mare frămîntare și răscoală în cer și s-a rugat Maica Domnului pentru noi să nu se verse paharul plin de atîta suferință. Cleopa este un călugăr de la Sihăstria." Aici, creionul protocolantului se rupse zgomotos… Pe ușă se strecură un chelner cu o tavă: „Patru cafele!", dar cel ce punea întrebări îi făcu semn să se întoarcă din cale. Vizita se terminase. Ascensorul îl depuse în tăcere la parter.

(„*România literară*",
nr. 40/6–12 octombrie 1999, p. 18)

În universul moralei creștine

La studiile de teologie publicate de pr. prof. dr. **Sorin Cosma** se alătură și cartea recent apărută sub titlul ***Fericirile și Sfânta Triadă*** (ed. Banatica, Reșița 1999, 440 p.).

După câteva considerații privind poruncile cuprinse în **Decalog** — organonul moral al *Legii vechi*, autorul se ocupă, în extensiune, de *Legea morală a Noului Testament*, cu precădere asupra *Fericirilor* — cele nouă sentințe promulgate de Iisus în *Predica de pe Munte* (alcătuitoare a *Tablelor Legii noi*). Apoi, un loc distinct (în partea a doua a cărții) se acordă celor trei virtuți teologice: **credința, nădejdea și dragostea** — înscrise prin legata lor iradiere semantică sub denumirea de **Sfânta Triadă** (după expresia lui ***Clement Alexandrinul***).

Întregul demers, riguros structurat, urmărește nu numai introducerea, inițierea cititorului în problematica enunțată, ci, depășind pragul didactic, autorul aprofundează fiecare componentă structurală printr-o minuțioasă și adecvată trimitere la izvoarele teologice clasice, la ideile unor cercetători mai vechi ori mai noi, imprimând însă lucrării timbrul propriu, prin pertinente observații, subscrieri și concluzionări.

Redat într-un stil cursiv de o aleasă claritate și expresivitate, acest studiu se remarcă și prin maniera modernă a analizei, de incorporare a termenilor originari (îndeosebi din greaca veche) lămuritori ai contextelor, concomitent impresionând prin intensa erudiție a autorului. De aici, capacitatea persuasivă în asimilarea și urmărirea preceptelor moralei creștine și de îmbogățire spirituală.

Așadar, ca și celelalte cărți ale autorului, și această lucrare consacrată moralei creștine nu rămâne la nivelul analizelor savante, ci se identifică cu cerințele de perfecționare în plan etic a bunului creștin contemporan. O carte, deci, ce se recomandă singură a fi de larg interes atât pentru elevi, studenți și teologi consacrați, cât și pentru intelectuali cu diverse preocupări. Ea vine să contureze cu noi accente personalitatea unui cercetător de elită în spațiul cu atâtea subtilități ale științelor teologice.

Prof. Petru CĂLIN

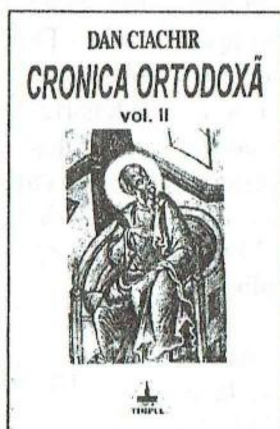

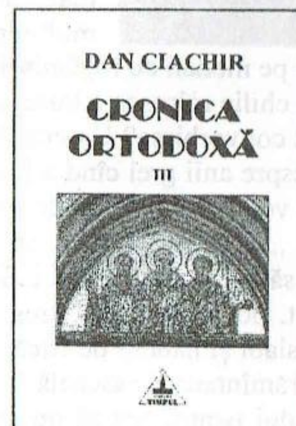
PAZNIC DE FAR: DAN CIACHIR

„Eu am ținut socotelile tuturor
corăbiilor lumii
Paznic de far cu sprânceana
mereu încruntată."

GEO BOGZA

RUGĂCIUNEA INIMII

Rugăciunea lui Iisus în practica isihasmului

Motivați de practica falșilor instructori și practicanți ai isihasmului (rugăciunea inimii), influențați de religiile orientale: budistă, hinduistă și practici yoga, venim cu o prezentare a dreptei învățături despre isihasmul ce aparține exclusiv Bisericii Creștine Ortodoxe.

(Pr. Dr. D. Stăniloae, *Istoria Isihasmului*)

Practic și pe scurt, pentru începători

Prima condiție: *„Împacă-te cu aproapele tău..."* (***Matei 5, 23–25***). Cu privire la loc, e biserica și camera ta. *„Tu când te rogi, intră în cămara ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui Tău, care este în ascuns..."* (***Matei 6, 6***). În liniște totală. În singurătate. Totodată, se înțelege și interiorizarea în rugăciune care să-și găsească trăire în suflet cu sârguință, în minte cu înțelegere și în inimă cu simțirea afectivă; cum zice Domnul: *„Împărăția Lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru..."* (***Luca 27, 21***).

Cum să ne rugăm? Domnul Iisus ne învață: *„Așa să vă rugați: «Tatăl nostru»"*. Deci zicem, la început de rugăciune, *„Tatăl nostru..."*. Și apoi: *„Rugați-vă neîncetat"* (**Sf. Ap. Pavel, *I Tesaloniceni 5, 17***).

Urmează partea tehnică. Luăm poziția în genunchi sau pe un scaun (înălțimea ca la 30 cm) și începem să rostim rugăciunea lui Iisus (rugăciunea pustnicului) cu mintea **coborând în inimă** (deasupra inimii), zisă rar. În ritmul inimii, astfel: *„Doamne Iisuse Hristoase — Fiul lui Dumnezeu — mântuiește-mă pe mine păcătosul"*. Zisă cu insistență, cu căință și smerenie (căci păcătoși suntem). Concentrați numai la aceste cuvinte ce le zicem cu înțelegere și nu gândim nimic altceva (nici bune, cu atât mai mult la cele rele). În timpul exercițiului de rugăciune, încetează orice mișcare. Nu căuta senzaționalul. **Ferește-te de orice vedenii și vise, care vin de la diavolul.** Durata exercițiului, pentru începători: 10–15 minute.

Efectul

Ne cultivăm voința. Ne dă tărie sufletească. Se face simțită lucrarea Harului dumnezeiesc, că ne încinge cu putere de sus:

1. Ne despătimim. Adică , ne izbăvim de vicii: ură, vrajbă, invidie, nerăbdare, răzbunare, beție, lăcomie, desfrâu, zgârcenie, clevetire, vorbire în deșert etc.

2. Despătimirea de imaginea păcatelor care persistă încă în minte și în simțuri, de care încă trebuie să ne curățim, stăruind în rugăciune.

3. Starea de iluminare, stadiu în care Harul lui Dumnezeu se face simțit cu putere și rămâne în noi, **curățindu-ne de zgura păcatului,** cum zice Sf. Ap. Pavel: „... *și Duhul vine în ajutorul slăbiciunii noastre, căci noi nu știm să ne rugăm cum trebuie, ci însuși Duhul se roagă pentru noi cu suspine negrăite*" (***Romani 8, 26***). Astfel se realizează acea pace (isihie) în întreagă ființa noastră. După exercițiul de rugăciune zilnică, în cursul zilei, ori de câte ori ne vom aduce aminte, vom zice rugăciunea ***Doamne Iisuse***. Iar când ne vom ruga, citind rugăciuni sau psalmi, ne vom aduce aminte să ne coborâm cu mintea în inimă, ca și mintea să se roage. Iar Domnul prin Duhul Său zice: *„Iată, Eu stau la ușă și bat; de-mi va auzi cineva glasul și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine"* (***Apocalipsa 3, 20; Ioan 14, 23***). Astfel, cel mort cu duhul înviază, cel întinat cu știința se curățește, cel pierdut se mântuiește (***Acatistul Sfintei Treimi***).

Această practică a *„Rugăciunii lui Iisus"* e recomandată fiecărui creștin, de vrea să-și mântuiască sufletul său. Nimeni să nu zică: „Nu încep, pentru că eu nu voi putea realiza sută la sută". Dumnezeu te va primi și cu șaizeci la sută. Ba și chiar cu treizeci la sută. ***Exemplu***: *Pilda Talanților; Pilda Semănătorului; Pilda cu lucrătorii viei.*

Cel mai mic între muritori,
părintele Mina,
M-rea *Sfinții Apostoli Petru și Pavel*, Huși.

SCRISOARE DESCHISĂ
CĂTRE CUVIOŞII MONAHI ŞI CUVIOASELE MONAHII

„Că luând crucea ai urmat lui Hristos şi lucrând ai învăţat să nu se uite la trup căci este trecător"
(***Troparul cuviosului***)
„Râvniţi darurilor cele mai bune..."
(***I Corinteni 12, 31***)

Prea Cuvioşi Părinţi
şi Prea Cuvioase Maici,

Pentru noi monahii, darul cel mai bun nu poate fi decât rugăciunea.

Dăruindu-ne în smerenie şi cugetare adâncă, preocupaţi să realizăm calitatea rugăciunii, vom dobândi, de vom cere cu credinţă, de la Dumnezeu, precum zice Domnul Iisus: *„Cereţi şi se va da; Bateţi şi se va deschide; Căutaţi şi veţi afla"* (***Matei 7, 7***).

În acest scop, de a dobândi calitatea rugăciunii, ni se mai recomandă să fim uniţi. Să ne unim în acest gând toţi iubitorii de evlavie creştină. Evlavia fiind o virtute din cele 7 daruri ale Sfântului Duh, care ne uneşte pe toţi fiii evlaviei. De se vor aduna doi sau trei laolaltă şi vor cere ceva în Numele Meu, li se va da lor, zice Domnul.

Ne-am propus să organizăm pe plan bisericesc monahal şi mirean cercuri culturale religioase în care să promovăm practica rugăciunii inimii, „isihasmul".

În scopul acesta, P.C. Părinţi duhovnici (mai vârstnici), propunem ca în jurul fiecărui duhovnic cu mai multă experienţă duhovnicească să se formeze un cerc cu nevoinţe isihaste, în scopul iniţierii în rugăciunea inimii.

Nu venim cu ceva nou, ca şi cum ar pleca de la noi, ci e ceva cunoscut la Cuvioşii Părinţi Orientali, care au pus bazele acestor nevoinţe, pe care le întâlnim şi la Cuvioşii Părinţi Români. De exemplu:

— *Cuv. Gheorghe de la Mănăstirea Cernica;*
— *Cuv. Vasile de la Poiana Mărului;*
— *Cuv. Iosif de la Peştera Vorona;*
— *Cuv. Paisie de la Neamţ;*
— *Cuv. Ioan Iacob de la Neamţ;*
— *Prea Cucernicul Părinte Dumitru Stăniloae.*
— *Mulţi dintre mirenii care au suferit ani grei de temniţă comunistă.* Un exemplu de trăire mistică poate fi *doctorul Vasile Voiculescu.*

Nu excludem nici pe tineri, în rândul cărora am găsit această îndeletnicire.

Mai recent, la sfârşitul anului 1945, în *Mănăstirea Antim* a luat fiinţă ***„Rugul aprins"***, alcătuit din monahi şi intelectuali distinşi (profesori, scriitori, compozitori, pictori, studenţi), având ca temă de discuţie îndeosebi isihasmul cu aplicarea practică.

Cercul a fost desfiinţat în 1950, mulţi dintre membri săi fiind condamnaţi la ani grei de detenţie comunistă.

În scopul de a reactiva această practică, mă adresez prea cuvioşilor monahi şi prea cuvioaselor maici, care sunt doritori şi râvnitori ai vieţii de evlavie creştină ortodoxă şi de practică a rugăciunii inimii sau vreau să cunoască şi să se iniţieze în acest exerciţiu de rugăciune, trimit un exemplar, ca ghid de îndrumare pentru începători. Aceasta pentru a lua la cunoştinţă şi a trece la aplicarea practică, luând ca bun tot ce e scris în acest ghid (fără comentarii, ca să nu greşim). Acest articol a fost publicat în mai multe reviste bisericeşti. Că ce se întâmplă?

Toţi greşim că n-ascultăm de Duhovnic. Că de obicei mulţi aleargă peste dealuri şi peste văi, ca să găsească un duhovnic mai iscusit, să-i dea un sfat, dar nu ascultă nici de cei mari, nici de cei mici.

Un lucru trebuie să ştim! Suntem ca o plantă agăţătoare. Suntem fragili. Trebuie să avem un tutore. Să avem un duhovnic. Să nu zicem că nu e bun. Că nu-i de aur sau de argint. Fie de fier, fie de lemn, e bun. Numai să nu fie de papură.

Motivăm această preocupare de a realiza calitatea rugăciunii:

— Pentru ca să combatem erorile ce le aduc în practica rugăciunii inimii maeştrii magicieni şi influenţele religiilor orientale, budiste, hinduiste, spiritiste, practicile yoghine, etc.

— Ca să informăm pe prea cuvioşii monahi şi cuvioasele maici din cuprinsul mănăstirilor noastre despre adevărata nevoinţă isihastă.

— Ca să reactivăm practica nevoinţei isihaste care ne este recomandată în Regulamentul Monahal art. 21 (Noul Regulament).

— Ca să aducem şi noi monahii şi oamenii evlaviei, mireni, tineri şi vârstnici, o umilă ofrandă de mulţumire Domnului Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, la anul jubiliar 2000.

SĂ PUNEM ACCENTUL PE ANUL JUBILIAR 2000.

În misiunea de a propovădui practica „RUGĂCIUNII INIMII" în toată ţara, am aprobarea Sfântului Sinod cu nr. 7155/12 nov. 1993, pe care o anexez la prezenta scrisoare împreună cu pagina de îndrumare isihastă.

Iar ca **Bibliografie**, citiţi *Filocalia, vol. 8 — Prea Cuvioşi Români ISIHAŞTI.*

Aştept răspuns la această comunicare şi propuneri, sugestii de la P.C. Voastre.

Cu smerită plecăciune,

Cel mai mic între muritori,
Părintele Mina Dobzeu,

Mănăstirea *„Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel"*,
Str. M. Kogălniceanu Nr. 19,
Huşi, jud. Vaslui, cod 6575.

Revista ortodoxă „PORUNCA IUBIRII"

„Aceasta vă poruncesc, să vă iubiţi unul pe altul" (***Ioan 15, 17; 13, 34***)

Într-o ţară creştină dintru începuturi este nevoie şi de o revistă care să fie, atât pentru autori cât şi pentru cititori, un adevărat **act de purificare**, o revistă pentru toţi credincioşii.

Începând din 1998, **ASOCIAŢIA PENTRU ISIHASM,** în colaborare cu *Sfânta Mănăstire* ***Brâncoveanu*** şi **ATCOR Făgăraş**, editează revista *„Porunca Iubirii"*, cu convingerea că Dumnezeu este iubire şi *„iubirea va salva lumea"*. Revista apare cu binecuvântarea P.S. Visarion Răşinăreanul — Episcop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului. Ea contribuie la descoperirea şi trăirea Ortodoxiei — această realitate, înaltă şi plină de lumina lui Dumnezeu şi este deschisă dialogului interconfesional şi interreligios.

De ce *„Porunca Iubirii"* ?

Nimic nu este mai plăcut lui Dumnezeu decât iubirea *(Sf. Maxim Mărturisitorul)*
Oricine iubeşte este născut din Dumnezeu şi cunoaşte pe Dumnezeu *(Ioan 4, 7)*
După aceasta vă vor cunoaşte că sunteţi ucenicii Mei, dacă aveţi dragoste unii faţă de alţii (*Ioan. 13,35)*
Adevărata cunoştinţă poartă în ea puterea iubirii (*Sf. Maxim Mărturisitorul*)
Diavolul îl poate imita pe om în toate... numai în iubire şi smerenie nu *(Fericitul Augustin)*
Iadul este neputinţa omului de a mai putea iubi (*F.M Dostoievski*)
Marea sărăcie a omenirii este lipsa de dragoste *(din însemnările unui isihast laic)*
Credinciosul trebuie să se străduiască a iubi chiar dacă n-are iubire (*Sf. Macarie cel Mare)*
Începutul şi sfârşitul mântuirii este dragostea (*Sf. Antonie cel Mare)*
În amurgul acestei vieţi vei fi judecat asupra iubirii *(Sf. Ioan al Crucii)*

De ce *isihasm*?

Isihasmul (practicarea *„rugăciunii lui Iisus"*) este calea cea mai simplă, cea mai accesibilă pentru oamenii de azi, oameni ocupaţi, dar dornici de îmbunătăţire sufletească, dornici să se apropie de Dumnezeu. Isihasmul este cea mai înaltă formă de spiritualitate ortodoxă (inima monahismului răsăritean), pe care cunoscând-o mai bine, nu vom mai căuta experienţe necreştine de viaţă spirituală.

Lumea de azi — oarbă sufleteşte — are nevoie (mai mult decât oricând) de rugăciune, are nevoie să strige tare, asemeni orbului din Ierihon: *„Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă!"*

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!

Revista răspunde întrebărilor actuale despre viaţa creştină, sensul vieţii, originea omului şi a lumii, mistica creştină şi deprinderile duhovniceşti.

Cuprinde articole ale părinţilor *Teofil Părăian, Constantin Galeriu, ÎPS Antonie, ÎPS Daniel, ÎPS Serafim, Ioan Iovan, Arsenie Papacioc, Sofian Boghiu, Ilie Moldovan, Ilie Cleopa, Dumitru Stăniloae, Arsenie Boca, Miron Mihăilescu* şi ale altor mari duhovnici şi teologi, care fac ca revista să fie în acelaşi timp un **mesaj** şi o **binecuvântare**.

Prin serviciul **„Cartea prin poştă"** puteţi comanda cărţi şi icoane de la: *Institutul Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Mitropolia Moldovei şi Bucovinei, Episcopia Dunării de Jos, Mănăstirea Sihăstria, Mănăstirea Lainici, Mănăstirea Frăsinei,* Editurile *Fides, Ariel, ArtPro*, etc. Vom oferi şi *produse naturale* (pentru post şi tratament) şi obiecte de cult.

Câteva **rubrici** ale revistei: ***Războiul nevăzut. Isihasmul / Istoria religiilor. Ecumenism. / Ştiinţă şi religie. Medicina creştină / Dumnezeu este iubire / Biserica şi societatea. Familia creştină / Actualitatea religioasă / ONG / Curierul inimii / Ne răspunde părintele... de la inimă la inimă / rubrica specială „OMEGA"***, dedicată problemelor privind *sfârşitul lumii, moartea şi sufletul după moarte*, precum şi problemelor privind *mântuirea sufletului* (mijloacele de mântuire şi piedicile din calea mântuirii omului ca persoană şi ca neam).

Costul unui abonament pentru anul 2000 este de **85.000 lei / an** (6 reviste) sau **45.000 lei / 6 luni** (3 reviste). Plata se face cu mandat poştal în contul nr. **2511.1–240.1** deschis la BCR — Sucursala Făgăraş (ASOCIAŢIA PENTRU ISIHASM — Str. Extravilan nr. 1, OP 2, CP 12, 2300 Făgăraş, jud. Braşov.

În orice caz dragostea este cea prin care pătrundem în Duhul lui Dumnezeu.
E o foarte bună revistă de isihasm şi o recomandăm tuturor — ***ÎPS Antonie***
Binecuvântăm apariţia revistei „Porunca Iubirii", rugând pe bunul Dumnezeu să vă ajute cu harul Său în împlinirea credinţei ce împărtăşiţi că „iubirea va salva lumea" — ***ÎPS Daniel***
Această asociaţie poate deveni fermentul nu numai pentru păstrarea Ortodoxiei, dar mai ales pentru înnoirea ei — ***ÎPS Serafim***

Şi acum rămân acestea trei: credinţa, nădejdea, dragostea.
Iar mai mare dintre acestea este dragostea (*I Cor. 13, 13*)

MUZEUL DE FARMACIE DIN ORAVIȚA

Dumnezeu a rânduit ca multe din locurile, în care noi oamenii respirăm aerul vremelniciei, să fie înzestrate cu aura veșniciei, în care sufletul trecătorilor să așeze de-a pururea elemente și locuri pentru eternitate. Așa este și în cazul Oraviței — ca de altfel în multe alte locuri din țară — unde trecutul vorbește, fără tăgadă, despre umbra marilor statornici în dăltuirea viitorului care cuprind generații de-a rândul.

Oravița este cunoscută prin însemnele pe care imaginația și destoinicia locului le-a implementat pentru totdeauna. Teatrul Vechi, Gara și vechea linie ferată, apoi vechea cazarmă și nu în ultimul rând, strada mare cu vechiul centru civic, vorbesc dimpreună despre un anumit tip de civilizație, cu puternice ramificații în preocupările locuitorilor de aici. Despre toate acestea s-a mai vorbit în repetate rânduri, chiar și în revista noastră *„Foaia Diecezană“*. Mai puțin s-a amintit — și aceasta nu din uitare — despre un loc, foarte drag de altfel, și anume **Muzeul de Farmacie din Oravița.**

Călătorul ce urcă spre vechea biserică romano-catolică, la mijlocul străzii „1 Decembrie 1918“, vis-à-vis de clădirea restaurantului și hotelului „Coroana“, va găsi vechea clădire a farmaciei a cărei naștere s-a petrecut în anul 1796. Vreme de aproape 200 de ani acest loc a însemnat pentru întreaga Vale a Cărașului, izvorul dătător de speranțe în alinarea suferințelor trupești. Astfel, în anul de grație 1796, Yohannes Lederer, va înființa la Oravița cea dintâi farmacie montanistică din Banat având denumirea „La Vulturul Negru“. Această primă farmacie va avea apoi filiale la Bocșa, Moldova Nouă și Rusca. După moartea întemeietorului acestei farmacii, în anul 1809, văduva lui Ledere, vinde localul farmaciei lui Augustin von Knoblauch, care în anul 1820 obține titlul de furnizor de medicamente al Curții Imperiale de la Viena. Începând cu anul 1809 și până la naționalizarea din 1948, această farmacie a fost proprietatea familiei Knoblauch (1856 — Artur Knoblauch, 1876 — Maximilian Knoblauch, 1910–1948 — Carol Knoblauch). Între anii 1855–1920 „Farmacia Knoblauch“ s-a aflat sub oblăduirea STEG-ului, iar între anii 1920–1948 sub cea a UDR-ului.

Muzeul de farmacie orăvițean are toate atributele unui loc care predispune — încă de la intrare — la o cercetare atentă a evoluției acestui segment foarte important din viața omului. Înzestrat cu toată gama evolutivă din acest domeniu, acest loc produce un mare semn de mirare în fața miracolului în care obiecte unicat privind procesul farmaceutic au rămas locului și nu au luat drumul înstrăinării, așa cum a fost în cazul candelabrului mare (original) din Vechiul Teatru. Aceasta nu ar fi fost posibilă fără dragostea imensă pentru acest loc a unor oameni cu simțul realității și care, pur și simplu, au pus parte din sufletul lor în păstrarea și conservarea acestui muzeu orăvițean. Numele unora dintre ei sunt demne de pomenit și de așezat în oricare dintre paginile care rostesc și rostuiesc în același timp, asemenea imagini, Prof. Nicolae Douca (1999), Dr. Ionel Bota, Dr. Dumitru Țeicu sunt nume de referință în arealul acestei preocupări. Există însă un nume, cel al farmacistului și epigramistului Nia Petre Chirițescu — oltean-orăvițan — care, la aproape o jumătate de secol de respirație cărășană, a pus întreaga sa pricepere — dar și grijă — în formarea și nașterea acestui loc de mare cultură medicală. Aproape întreaga sa existență farmaceutică se regăsește aici, în „copilul“ pe care l-a crescut și dăruit viitorului.

Aproape, că n-a existat personalitate politică sau culturală din timpuri mai vechi sau mai noi, care să nu fi pășit cu sfială pragul acestui loc în care nenumărați trecători ai vieții și-au căutat alinarea trupului, chinuit de boli știute și neștiute. N-ar fi fost posibil acest lucru și nici în măsură să mulțumim locului, dacă n-ar fi existat acei oameni cărora Dumnezeu le-a dăruit grija și dragostea pentru semenii lor.

Monografia Protopopiatului Oravița
– fragment –

P.C. Prot. Ioan Văran

PE URMELE MÂNTUITORULUI ÎN ȚARA SFÂNTĂ (VI)

Din IOPPE la IERUSALIM — locul este marcat cu o serie de localități, una mai importantă ca alta din punct de vedere creștin.

IOPPE (IAFFA) — este un oraș foarte vechi, cu port la Marea Mediterană. Pe aici s-au adus în port materiale de construcție pentru Templul lui Solomon. Locul este legat și de Profetul Iona (Iona 1, 23). Tot aici apostolul Petru a înviat pe Tavita (F. Ap. 9, 36–43). Aici există o mănăstire ortodoxă și o biserică închinată Sfântului Gheorghe. Patriarhia Moscovei are o biserică unde se află mormântul Tavitei. În Ioppe se mai află biserici catolice și armene. Astăzi Ioppe sau Iaffa face parte din marele oraș și port la mare, TEL-AVIV.

LIDDA (LOD) — este locul pe unde a trecut Apostolul Petru și a vindecat pe Enea (F. Ap. 9, 32–35). Aici, în primele veacuri creștine, a fost reședința episcopală, mulți episcopi ai cetății participând la Sinoadele Ecumenice. În Lidda s-a născut în anul 275 Sfântul Gheorghe, care mai apoi a fost martirizat în NICOMIDIA (303) sub Dioclețian. Moaștele sale au fost aduse aici și Împăratul Constantin cel Mare a construit o biserică peste mormânt, reparată mai târziu de Justinian, în decursul vremii suferind multe transformări. Pe locul unde a fost casa paraliticului Enea se află azi o mănăstire ortodoxă greacă.

RAMLA — în Vechiul Testament se numea Ramataem, iar în Noul Testament, Arimatea. Arabii au numit-o Ramla, adică „nisip", deoarece se află pe un teren nisipos. Aici s-a născut Iosif care, împreună cu Nicodim au luat trupul Domnului după răstignire și l-a înmormântat (Mt. 27, 57–66). În localitate se află și turnul celor 40 de Mucenici, o clopotniță închinată celor 40 de martiri uciși în Arimateea.

LATRUN — conform cu tradiția catolică este patria tâlharului care s-a pocăit pe Cruce (latro = tâlhar).

EMAUS — este o localitate lângă Latrun. Aici S-a arătat Domnul lui Luca și Cleopa după Înviere (Lc. 24, 13). Casa unde s-au petrecut cele relatate în textul de mai sus aparținea lui Cleopa și a fost transformată foarte curând în biserică.

De la HAIFA la IOPPE — amintim orașul Haifa care este și port la Marea Mediterană, situat la poalele Muntelui Carmel, loc ce se leagă de proorocii Ilie și Elisei și de jertfa peste care s-a coborât foc din cer la rugăciunea lui Ilie (III Regi. 18, 1–46). În acest oraș sunt biserici ortodoxe și catolice.

CEZAREEA PALESTINEI — S-a numit astfel pentru a se deosebi de Cezareea lui Filip. Creștinismul a pătruns aici foarte devreme, datorită sutașului Corneliu (F. Ap. 10, 1–24). În această cetate a locuit diaconul Filip propovăduind Evanghelia lui Hristos (F. Ap. 21, 27). Amintim că tot aici a locuit procuratorul roman Pilat, precum și procuratorii Festus și Felix (F. Ap. 23, 25).

* * *

De la IERUSALIM spre IERIHON — sunt aproximativ 40 km. La acest drum se referă Domnul în „parabola Samarineanului milostiv" (Lc. 10, 30–37). Majoritatea acestei regiuni este pustie și sărăcăcioasă, străbătută doar de o șosea asfaltată.

BETFAGHE — se află lângă Muntele Măslinilor, la stânga drumului ce duce din Ierusalim spre Ierihon. Din acest sat a luat Domnul asinul cu care a intrat triumfal în Ierusalim (Lc. 19, 29–40).

BETANIA (Azarie) — se află la aproximativ 5 km de Ierusalim. Aici este mormântul lui Lazăr cel înviat a 4-a zi din morți de către Mântuitorul. Tot aici există piatra pe care a stat Domnul Hristos când L-au întâmpinat Marta și Maria, surorile lui Lazăr, spunându-I că fratele lor este mort. Se mai văd și azi ruinele marii Biserici construită de Sfânta Elena. În Betania, Maria, sora Martei, a uns picioarele Domnului cu mir de mare preț (Ioan 12, 1–3).

MORMÂNTUL LUI LAZĂR — este ca o gură de peșteră, zidit din blocuri de piatră, prin care se pogoară circa 27 de trepte. Pe mormântul lui se afla altădată o biserică numită „LAZARION", de unde și azi arabii numesc în limba lor localitatea „AZARIE". Tot aici, la o distanță de 100 m spre apus de mormântul lui Lazăr se află o biserică pe locul casei lui Simon Leprosul. La fel era o biserică la 40 m spre sud, pe locul unde fusese casa lui Lazăr, Marta și Maria.

BISERICA CELOR TREI FRAȚI — (Lazăr, Marta și Maria) este o construcție mai nouă, începută în 1965 și terminată în 1968. La răsărit de mormântul lui Lazăr se află moscheea lui Ezdra, care după tradiția mahomedană ar fi fost fratele lui Lazăr. La răsărit de ea există o biserică romano-catolică, construită în 1954.

MĂNĂSTIREA ORTODOXĂ DIN BETANIA — este construită de patriarhul Spiridon al Antiohiei, în anul 1879, pe ruinele unei biserici foarte vechi. În biserică, la dreapta, se află o piatră, numită a întâmpinării, unde Marta și Maria L-au întâmpinat pe Hristos plângând și zicând: *„Dacă ai fi fost aici, fratele nostru n-ar fi murit"* (***Ioan 11, 21***).

HANUL BUNULUI SAMARINEAN — se află la drumul principal pe șoseaua spre Ierihon, 19 km de Ierusalim, loc despre care vorbește Sf. Evanghelist Luca (10, 30–37).

MĂNĂSTIREA SFÂNTULUI GHEORGHE HOZEVITUL — se află la stânga drumului roman care

duce la Ierihon, pe o vale adâncă, care în Sf. Scriptură se numește Valea Horrath. Acest loc aparținea Sf. Ioachim, tatăl Maicii Domnului. Mănăstirea este una dintre cele mai vechi din Țara Sfântă. Pe la sfârșitul sec. VI erau aici 5000 de călugări, între care și Sfântul Gheorghe, originar din Cipru. Mănăstirea este construită în stâncă naturală, pe verticală, extrem de frumoasă când o privești de la distanță. În ea se văd urme de pictură, reprezentându-l pe Ioachim care se roagă și îngerul care-i vestește că i-a fost ascultată rugăciunea și va avea o odraslă. Deasupra acoperișului bisericii este peștera unde s-a refugiat proorocul Ilie de mânia lui Ahav și a Izabelei (III Regi 17, 2–7). În afara mănăstirii, la 100 de m, se află, într-o peșteră, un cimitir foarte vechi, cu morminte, cruci bizantine și alte simboluri creștine.

SCHITUL SFINTEI ANA și MĂNĂSTIREA FECIOARELOR — este la răsărit de Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul. În ea există chilii din peșteri naturale, unde au locuit mulțime de călugări. Mulțimea acestor peșteri, poartă numele general de „Schitul Sf. Ana". Există o veche tradiție care spune că Sf. Ana, după nașterea Maicii Domnului, s-a retras aici și a făcut asceză împreună cu 12 fecioare, mulțumind lui Dumnezeu pentru împlinirea rugăciunii ei. În Schitul acesta se aflau moaștele Sfintei Ana, care au fost duse de aici, de către un monah, în sec. XVII, la Schitul Sf. Ana din Muntele Athos din Grecia.

IERIHON — este un oraș foarte vechi; aici l-a strangulat Irod cel Mare pe ginerele său, preotul Aristobul, pentru că poporul voia să-l pună pe acesta pe tron. Tot aici a murit Irod. Ierihonul este locul lui Zaheu, care L-a primit pe Domnul în casa sa. Sicomorul (dudul sau smochinul) în care s-a urcat Zaheu, până în secolul VI era îngrădit într-o biserică a cărui acoperiș era deschis. Aici l-a vindecat Hristos pe Bartimeu (Mc. 10, 46) și tot aici a dat vedere la alți doi orbi ce ședeau pe drum (Mt. 20, 30–34).

IZVORUL PROFETULUI ELISEI — în apropierea Ierihonului se află un pârâu numit al lui Elisei, despre care se spune că la început apa nu era băubilă, dar la rugăciunile profetului Elisei s-a făcut bună de băut (IV Regi 2, 19–22).

MUNTELE SĂRINDAR — se află deasupra Ierihonului, socotit între cei 7 șapte munți importanți din Palestina. Se numește așa după numărul celor 40 de zile câte a postit Mântuitorul aici, fiind ispitit de diavol (Mt. 4, 2–4). În el se află multe peșteri unde s-au retras mulți călugări.

MĂNĂSTIREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL — sau a Sfintei Treimi, a fost zidită de Sf. Elena pe locul peșterii unde a trăit Sf. Ioan Botezătorul, propovăduind botezul pocăinței. Din cauza cutremurelor a suferit multe stricăciuni. În anul 1927 s-a construit pe aceste ruine o mănăstire ortodoxă grecească.

RÂUL IORDAN — râu important din Țara Sfântă. De aici s-a înălțat la cer profetul Ilie. Tot pe aici au trecut evreii Iordanul venind din robia egipteană. Râul Iordan are aproximativ 220 km. Numele lui vine de la ebraicul „iored = a coborî".

BETHABARA — este o regiune cu o priveliște plăcută, aflată în fața mănăstirii Sf. Ioan Botezătorul, pe malul răsărit al Iordanului. Aici este o peșteră unde stătea adesea Sf. Ioan Botezătorul și unde a fost botezat și Iisus Hristos.

MORMÂNTUL MARIEI EGIPTEANCA — se află în partea interioară a pustiului Iordanului. Despre ea se spune că a trăit în asceză, în taină, timp de 47 ani și a fost înmormântată de Ava Zosima.

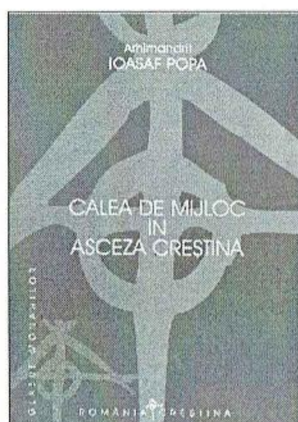
MĂNĂSTIREA ROMÂNEASCĂ SF. IOAN BOTEZĂTORUL — se află pe locul unde boteza Sf. Ioan Botezătorul. Schitul are hramul sfântului și este construit în anul 1935.

MAREA MOARTĂ — are lungimea de 77 km și lățimea de 15–20 km. Ea se află la 400 de m sub nivelul Mării Mediterane și 1154 m mai jos față de altitudinea Ierusalimului. Apa acestei mări fiind foarte sărată și amară, în ea nu trăiește nici o viețuitoare. Apa din Marea Moartă este recomandată pentru băi antireumatice și bună contra bolilor de piele. Parcurgând șoseaua pe marginea acestei mări, întâlnești în cale **Peștera Qumran** — unde s-au găsit vestite documente (suluri) din vremea Mântuitorului și chiar mai înainte de El. În continuare, pe litoralul mării, vizitatorii întâlnesc localitatea **Ein-Gedi** — cu o frumoasă cascadă a lui Nachal David. Este cel mai vestit dintre izvoarele din Ein-Gedi, unde păstorul David și-a găsit refugiu de mânia regelui Saul. Mergând spre sudul litoralului Mării Moarte, în interiorul țării, la nord de deșertul Negev, se găsesc localități mai importante: Arad, Beer-Sheba și Dimona, iar la sud se aflau altă dată **Sodoma** și **Gomora**, cetăți pedepsite de Dumnezeu pentru păcatul desfrânării.

(va urma)

Prot. Dimitrie Grama

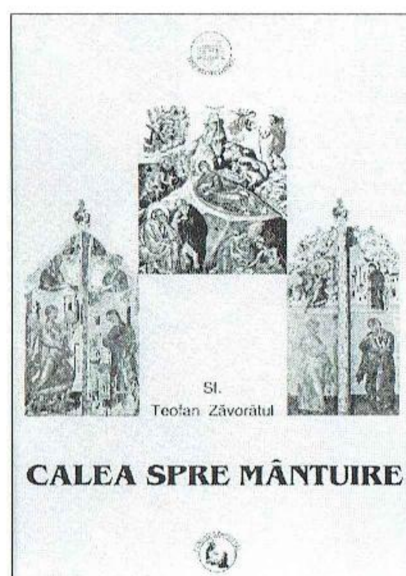
Librăria Diecezană – *BUCURII EDITORIALE*

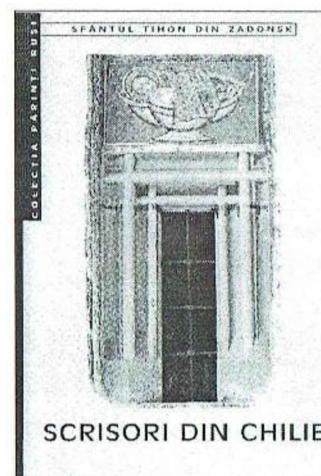

МИ ХАИЛ
ГА ВРИЛ
НИ КОЛЕ